

جمهوری اسلامی ایران
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization

استاندارد ملی ایران

۲۱۱۱۹-۷

چاپ اول

۱۳۹۵

INSO

21119-7

1st. Edition

2016

دیگ‌های گرمایشی -

قسمت ۷:

دیگ‌های گرمایش مرکزی گازسوز

مجهز به مشعل دمنده‌دار با توان

حرارتی خروجی اسمی تا و شامل

۱۰۰۰ kW

Heating boilers-

Part7:

**Gas-fired central heating boilers
equipped with a forced draught
burner of nominal heat output not
exceeding 1000 kW**

ICS: 91.140.10

سازمان ملی استاندارد ایران

تهران، ضلع جنوب غربی میدان ونک، خیابان ولیعصر، پلاک ۲۵۹۲

صندوق پستی: ۶۱۳۹-۱۴۱۵۵ تهران- ایران

تلفن: ۵-۸۸۸۷۹۴۶۱

دورنگار: ۸۸۸۸۷۱۰۳ و ۸۸۸۸۷۰۸۰

کرج، شهر صنعتی، میدان استاندارد

صندوق پستی: ۱۶۳-۳۱۵۸۵ کرج- ایران

تلفن: ۸-۳۲۸۰۶۰۳۱ (۰۲۶)

دورنگار: ۳۲۸۰۸۱۱۴ (۰۲۶)

رایانامه: standard@isiri.org.ir

وبگاه: <http://www.isiri.gov.ir>

Iranian National Standardization Organization (INSO)

No.1294 Valiasr Ave., South western corner of Vanak Sq., Tehran, Iran

P. O. Box: 14155-6139, Tehran, Iran

Tel: + 98 (21) 88879461-5

Fax: + 98 (21) 88887080, 88887103

Standard Square, Karaj, Iran

P.O. Box: 31585-163, Karaj, Iran

Tel: + 98 (26) 32806031-8

Fax: + 98 (26) 32808114

Email: standard@isiri.org.ir

Website: <http://www.isiri.gov.ir>

به نام خدا

آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در گروه‌های فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب‌نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرف‌کنندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازمان‌های دولتی و غیردولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذی‌نفع و اعضای گروه‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادهای در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به‌عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی‌صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین‌شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به‌عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شوند که بر اساس مفاد نوشته‌شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)^۱، گروه بین‌المللی الکتروتکنیک (IEC)^۲ و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)^۳ است و به‌عنوان تنها رابط^۴ گروه کد کس غذایی (CAC)^۵ در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفت‌های علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی‌شده در قانون، برای حمایت از مصرف‌کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست‌محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می‌تواند به‌منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استانداردهای کالاهای صادراتی و درجه-بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده‌کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرسی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیست‌محیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این‌گونه سازمان‌ها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آن‌ها اعطا و بر عملکرد آن‌ها نظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاها، کالیبراسیون (واسنجی) و وسایل سنجش، تعیین عیار فلزات گران‌بها و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

- 1- International Organization for Standardization
- 2 - International Electrotechnical Commission
- 3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Intenationale de Metrologie Legale)
- 4 - Contact point
- 5 - Codex Alimentarius Commission

کمیسیون فنی تدوین استاندارد

«دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۷: دیگ‌های گرمایش مرکزی گازسوز مجهز به مشعل دمنده‌دار با توان حرارتی خروجی اسمی تا و شامل ۱۰۰۰ kW»

رئیس:

فراهانی، علی
(کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)

سمت و /یا محل اشتغال:

شرکت بازرسی کیفیت و استاندارد ایران

دبیر:

سربی، جلیل
(دکترای مهندسی مکانیک)

شرکت مهندسی و بازرسی فنی ناظر کاران

اعضاء: (به ترتیب حروف الفبا)

ابو، وحید
(کارشناسی مهندسی متالورژی)

شرکت مهندسی و بازرسی فنی ناظر کاران

آباده، اباذر
(کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)

شرکت گاز خراسان رضوی

اسماعیل زاده، محمد
(کارشناسی مهندسی مکانیک)

شرکت تاشا

حق پرست، محمدرضا
(کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)

شرکت شوفاژ کار

روش، جعفر
(کارشناسی مهندسی مکانیک)

شرکت آذر دما گستر

اعضاء: (به ترتیب حروف الفبا)

سمت و /یا محل اشتغال:

شارع فام، مهیار
(کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)

شرکت پاکمن

عارف زاده، حسین
(کارشناسی مهندسی مکانیک)

شرکت اسوه

عدل محمدی، محسن
(کارشناسی ارشد مهندسی محیط زیست)

وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

قربان زاده، داریوش
(کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک)

شرکت ایراتک کیش

کمالی، محمد ساعد
(کارشناس مهندسی مکانیک)

شرکت ایران رادیاتور

اعضاء: (به ترتیب حروف الفبا)

مهدوی، مسعود

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

میرکیائی، هانیه

(کارشناسی ارشد مهندسی صنایع)

نوریان، سجاد

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

ویراستار:

ایمانی، فاطمه

(کارشناسی مهندسی مکانیک)

سمت و /یا محل اشتغال:

شرکت سوپراکتیو

شرکت تولیدی و مهندسی حرارت گستر

شرکت بهینه سازان صنعت تاسیسات

سازمان ملی استاندارد ایران

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
ط	پیش‌گفتار
ی	مقدمه
۱	۱ هدف و دامنه کاربرد
۲	۲ مراجع الزامی
۳	۳ اصطلاحات و تعاریف
۱۴	۴ الزامات ساخت و بهره‌برداری
۱۴	۱-۴ اصول کلی
۱۵	۲-۴ الزامات بهره‌برداری
۳۰	۵ روش‌های آزمون
۳۰	۱-۵ اصول کلی
۳۴	۲-۵ نشت‌بندی خارجی خط گاز
۳۵	۳-۵ نرخ‌های توان حرارتی ورودی
۳۷	۴-۵ گاورنر فشار گاز
۳۸	۵-۵ ایمنی عملکرد
۴۲	۶-۵ تجهیزات ایمنی و کنترل
۴۴	۷-۵ احتراق

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۴۶	۸-۵ بازده‌های مفید
۵۸	۹-۵ چگالش
۵۸	۶ علامت‌گذاری و دستورالعمل‌ها
۵۸	۱-۶ علامت‌گذاری
۶۰	۲-۶ دستورالعمل‌ها
۷۶	پیوست الف (آگاهی‌دهنده) قطرهای کانال‌های تخلیه محصولات احتراق عرضه شده به بازار در کشورهای مختلف
۷۸	پیوست ب (آگاهی‌دهنده) روش کاربردی برای کالیبره کردن مجموعه تجهیزات آزمون برای تعیین اتلاف حرارت D_p
۷۹	پیوست پ (آگاهی‌دهنده) تعیین اتلاف حرارت از مجموعه تجهیزات آزمون در روش غیرمستقیم همراه با پمپ گردشی در مجموعه تجهیزات آزمون (به زیربند ۵-۸-۲-۳-۱-۳ مراجعه شود)
۸۰	پیوست ت (آگاهی‌دهنده) تعیین زمان عملکرد نرخ کامل پیش از عملکرد تدریجی
۸۱	پیوست ث (الزامی) تعیین خصوصیات احتراق - منواکسید کربن و اکسیدهای نیتروژن
۸۴	پیوست ج (الزامی) حالتی که مشعل دمنده‌دار با استاندارد EN 676 مطابقت دارد
۸۵	پیوست چ (آگاهی‌دهنده) نمادهای اصلی و اختصارات استفاده شده
۸۶	کتاب‌نامه

پیش‌گفتار

استاندارد «دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۷: دیگ‌های گرمایش مرکزی گازسوز مجهز به مشعل دمنده‌دار با توان حرارتی خروجی اسمی تا و شامل ۱۰۰۰ kW» که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط تهیه و تدوین شده و در یک‌هزار و سیصد و هفتاد و پنجمین کمیته ملی استاندارد مکانیک و فلزشناسی مورخ ۱۳۹۵/۰۶/۲۹ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

استانداردهای ملی ایران بر اساس استاندارد ملی ایران شماره ۵ (استانداردهای ملی ایران - ساختار و شیوه نگارش) تدوین می‌شوند. برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در مواقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی ایران استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است:

BS EN 303-7: 2006, Heating boilers-Part7:Gas-fired central heating boilers equipped with a forced draught burner of nominal heat output not exceeding 1000 kW

مقدمه

این استاندارد یک قسمت از مجموعه استانداردهای ملی ایران شماره ۲۱۱۱۹، تحت عنوان کلی دیگ‌های گرمایشی است، که شامل قسمت‌های زیر می‌باشد:

BS EN 303-1, Heating boilers - Part 1: Heating boilers with forced draught burners - Terminology, general requirements, testing and marking.

دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۲: دیگ‌های گرمایشی با مشعل‌های دمنده‌دار - الزامات خاص برای دیگ‌هایی با مشعل‌های با سوخت مایع پودر شده

دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۳: دیگ‌های گرمایش مرکزی گازسوز - مجموعه‌ای متشکل از بدنه دیگ و مشعل دمنده‌دار

دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۴: دیگ‌های گرمایشی با مشعل‌های دمنده‌دار - الزامات خاص برای دیگ‌هایی با مشعل‌های دمنده‌دار با سوخت مایع با توان‌های خروجی تا و شامل ۷۰ kW و بیشینه فشار کاری ۳ bar - واژگان فنی، الزامات خاص، آزمون و نشانه‌گذاری

BS EN 303-5, Heating boilers - Part 5: Heating boilers for solid fuels, hand and automatically fired, with a nominal heat output of up to 300 kW - Terminology, general requirements, testing and marking.

BS EN 303-6, Heating boilers - Part 6: Heating boilers with forced draught burners - Specific requirements for the domestic hot water operation of liquid-fired combination boilers of nominal heat output not exceeding 70 kW.

دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۷: دیگ‌های گرمایش مرکزی گازسوز مجهز به مشعل دمنده‌دار با توان حرارتی خروجی اسمی تا و شامل ۱۰۰۰ kW

دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۷: دیگ‌های گرمایش مرکزی گازسوز مجهز به مشعل دمنده‌دار با توان حرارتی خروجی اسمی تا و شامل ۱۰۰۰ kW

۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد، تعیین الزامات و روش‌های آزمون مربوط به ساخت، ایمنی و کاربرد منطقی انرژی قابل استفاده برای دیگ‌های گرمایش مرکزی گازسوز معمول و دیگ‌های گرمایش-مرکزی دماییین مجهز به مشعل دمنده‌دار، می‌باشد.

این دیگ‌ها متشکل از یک بدنه دیگ و مشعل گازسوز دمنده‌دار است که در محل تولید به یکدیگر مونتاژ می‌شود، و در مجموع به عنوان یک دیگ کامل طراحی و به بازار عرضه می‌گردد.

این استاندارد برای مونتاژ یک بدنه دیگ و مشعل گازسوز دمنده‌دار که به طور جداگانه طراحی و به بازار عرضه می‌گردد، کاربرد ندارد. در این مورد، استاندارد EN303-3 به کار برده می‌شود.

این استاندارد، برای دیگ‌های نوع B₂₃ با توان حرارتی خروجی اسمی تا ۱۰۰۰ kW با دمای آب در حالت بهره‌برداری معمول تا دمای ۱۰۵ °C و با بیشینه فشار بهره‌برداری سمت آب تا ۸ bar، کاربرد دارد.

این استاندارد برای موارد زیر کاربرد ندارد که عبارتند از:

- دیگ‌های چگالشی و دیگ‌های ترکیبی^۱؛
- دیگ‌های در نظر گرفته شده به منظور نصب در فضای آزاد؛
- دیگ‌هایی با بیش از یک خروجی دود نصب شده به طور دائم؛
- دیگ‌های در نظر گرفته شده برای اتصال به یک دودکش مشترک که دارای تخلیه مکانیکی می‌باشد؛

- دیگ‌های مجهز به چند محفظه احتراق.

1- Combination boilers

این استاندارد، برای دیگ‌های اختصاص داده شده در فضای مسکونی^۱ کاربرد ندارد (به زیربند ۳-۶ مراجعه شود).

این استاندارد، تنها آزمون نوعی را پوشش می‌دهد.

۲ مراجع الزامی

در مراجع زیر ضوابطی وجود دارد که در متن این استاندارد به صورت الزامی به آن‌ها ارجاع داده شده است. بدین ترتیب، آن ضوابط جزئی از این استاندارد محسوب می‌شوند.

در صورتی که به مرجعی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدیدنظرهای بعدی آن برای این استاندارد الزام‌آور نیست. در مورد مراجعی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آن‌ها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدیدنظر و اصلاحیه‌های بعدی برای این استاندارد الزام‌آور است.

استفاده از مراجع زیر برای کاربرد این استاندارد الزامی است:

2-1 EN 676, Automatic forced draught burners for gaseous fuels

یادآوری- استاندارد ملی ایران شماره ۷۵۹۵: سال ۱۳۸۷، مشعل‌های گازسوز دمنده‌دار خودکار- ویژگی‌ها و روش‌های آزمون با استفاده از استاندارد EN 676 تدوین شده است.

2-2 EN303-1:1999, Heating boilers – Part1: Heating boilers with forced draught burners – Terminology , general requirements, testing and marking.

2-3 EN437, Test gases – Test Pressures – Appliance categories.

2-4 IEC 60335-1: 2002 , Household and similar electrical appliances – safety – part1: General requirements (IEC 60335-1 : 2001, modified)

یادآوری- استاندارد ملی ایران شماره ۱-۱۵۶۲: سال ۱۳۸۹، وسایل برقی خانگی و مشابه- ایمنی- قسمت ۱: الزامات عمومی با استفاده از استاندارد IEC 60335-1: 2010 تدوین شده است.

2-5 EN ISO 3166-1, codes for the representation of name of countries and their subdivisions – part1: country codes (ISO 3166-1: 1997)

2-6 CEN / TR 1749, European scheme for the classification of gas appliances according to the method of evacuation of the combustion products (types)

1- Living space

۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌رود:

۱-۳

نرخ‌های گذرگاز

gas rates

۱-۱-۳

نرخ گذر حجمی V (تحت شرایط آزمون)؛ V_T (تحت شرایط مرجع)

volumetric rate

حجم گاز مصرفی توسط دیگ در واحد زمان در حین بهره‌برداری مستمر است.

یادآوری - نرخ گذر حجمی بر حسب متر مکعب بر ساعت (m^3/h) اعلام می‌شود.

۲-۱-۳

نرخ گذر جرمی M (تحت شرایط آزمون)؛ M_T (تحت شرایط مرجع)

mass rate

جرم گاز مصرفی توسط دیگ در واحد زمان در حین بهره‌برداری مستمر است.

یادآوری - نرخ گذر جرمی بر حسب کیلوگرم بر ساعت (kg/h)، یا گاهی اوقات بر حسب گرم بر ساعت (g/h)

اعلام می‌شود.

۲-۳

توان حرارتی ورودی Q

heat input

حاصل ضرب نرخ گذر حجمی یا نرخ گذر جرمی، و ارزش حرارتی خالص گاز، تحت همان شرایط مرجع

می‌باشد.

یادآوری - توان حرارتی ورودی بر حسب کیلووات (kW) اعلام می‌شود.

۱-۲-۳

توان حرارتی ورودی اسمی Q_n ^۱

nominal heat input

توان حرارتی ورودی اعلام شده توسط سازنده است.

۳-۳

توان‌های خروجی

outputs

۱-۳-۳

توان خروجی مفید P

useful output

مقدار حرارت انتقال یافته به حامل حرارت در واحد زمان است.

یادآوری - توان‌های خروجی برحسب کیلووات (kW) اعلام می‌شوند.

۲-۳-۳

توان خروجی اسمی P_n

nominal output

توان خروجی مفید اعلام شده توسط سازنده است.

۴-۳

بازده مفید η_u

useful efficiency

نسبت توان خروجی مفید به توان حرارتی ورودی است.

یادآوری - بازده مفید برحسب درصد (/.) اعلام می‌شود.

---

۱ - دیگ‌های نصب شده با یک وسیله تنظیم محدوده عملکرد در یک توان حرارتی ورودی اسمی بین بیشینه و کمینه توان‌های حرارتی ورودی قابل تنظیم، بهره‌برداری می‌شوند. دیگ‌هایی با عملکرد تدریجی بین توان حرارتی ورودی اسمی و کمینه توان حرارتی ورودی کنترل شده عمل می‌کند. بیشینه توان حرارتی ورودی مرتبط با توان حرارتی خروجی اسمی دیگ مطابق با استاندارد EN303-1 می‌باشد.

۵-۳

ولتاژ اسمی

nominal voltage

ولتاژ یا محدوده ولتاژهای اعلام شده توسط سازنده است که تحت آن شرایط دیگ می تواند به طور معمول بهره برداری شود.

۶-۳

دیگ نصب شده در فضای مسکونی

boiler to be installed in the living space

دیگ با میزان توان خروجی مؤثر کمتر از ۳۷ kW، به منظور تأمین حرارت برای قسمتی از فضای مسکونی طراحی می شود که تحت آن شرایط به وسیله انتشار حرارت از طریق محفظه ای که دارای مخزن انبساط باز است، نصب می شود و با استفاده از گردش ثقلی^۱ آب داغ را تأمین می نماید.

۷-۳

دیگ

boiler

دستگاهی^۲ متشکل از بدنه دیگ و یک مشعل دمنده دار، که با هم در محل مونتاژ تولیدکننده نصب می شود و به عنوان یک دیگ کامل به بازار عرضه می گردد.

۸-۳

گازها و دسته بندی آنها

gases and categories

گازها در خانواده ها، گروه ها و محدوده هایی مطابق با استاندارد EN437 طبقه بندی می شوند.
دیگ ها در دسته هایی مطابق با استاندارد EN437 طبقه بندی می شوند.

---

1 - Gravity circulation

2 - Appliance

۹-۳

طبقه بندی بر اساس نحوه تخلیه محصولات احتراق (CEN/TR1749)

classification in accordance with the mode of evacuation of the combustion products

۱-۹-۳

نوع B

type B

دستگاهی که به منظور اتصال به یک دودکش در نظر گرفته می شود که محصولات احتراق را به خارج از محل نصب^۱ تخلیه می نماید. هوای احتراق به طور مستقیم از محل نصب تأمین می شود^۲.

۲-۹-۳

نوع B₂

type B₂

دستگاه نوع B بدون کلاک تعدیل می باشد.

۳-۹-۳

نوع B₂₃

type B₂₃

دستگاه نوع B₂ شامل یک فن در بالادست^۳ محفظه احتراق یا مبدل حرارتی است.

۱۰-۳

مشعل دمنده دار

forced draught burner

مشعلی که در آن هوای احتراق به وسیله یک فن تأمین می شود.

-
- 1 - Room
  - 2- Drawn
  - 3- Upstream

۱۱-۳

مشعل دمنده‌دار خودکار

automatic forced draught burner

مشعل دمنده‌داری که دارای اشتعال خودکار، پایش شعله و وسیله‌های کنترل مشعل می‌باشد. ایجاد اشتعال، پایش شعله و روشن یا خاموش شدن مشعل به طور خودکار رخ می‌دهد. توان حرارتی ورودی مشعل را می‌توان در حین بهره برداری به صورت خودکار یا دستی تنظیم کرد.

۱۲-۳

مشعل پیش اختلاط کامل

total pre-mixed burner

مشعلی که در آن دست کم تمام هوایی که از نظر تئوری برای احتراق کامل گاز لازم است با گاز در بالادست خروجی‌های مخلوط، ترکیب می‌شود.

۱۳-۳

مشعل مخلوط سر نازل

nozzle mixed burner

مشعلی که در آن بخشی یا تمام هوای مورد نیاز از نظر تئوری برای احتراق گاز در قسمت خروجی‌های گاز و هوا یا در پائین دست^۱ با گاز ترکیب می‌شود.

۱۴-۳

نرخ گاز راه‌اندازی

start gas rate

نرخ گاز در زمان اشتعال توسط وسیله اشتعال در حین راه‌اندازی مشعل می‌باشد.

۱۵-۳

محفظه احتراق

combustion chamber

قسمتی از دیگ که در آن احتراق مخلوط گاز و هوا رخ می‌دهد.

۱۶-۳

خط گاز

gas line

قسمتی از مشعل که از شیرها و کنترل‌کننده‌ها و وسایل ایمنی ساخته شده است که در آن گاز بین اتصال داخلی و سرمشعل انتقال داده می‌شود.

۱۷-۳

وسیله تنظیم محدوده عملکرد

range-rating device

قطعه‌ای که برای تنظیم توان حرارتی ورودی در محدوده تصریح‌شده از سوی سازنده، جهت تامین نیاز توان حرارتی واقعی تاسیسات، بر روی مشعل قرار می‌گیرد. این تنظیمات می‌تواند به صورت تدریجی یا پله‌ای باشد.

۱۸-۳

شیر قطع کن خودکار

automatic shut-off valve

وسیله‌ای که به طور خودکار نرخ گاز را با سیگنالی از مدار کنترل و یا مدار ایمنی باز می‌کند، می‌بندد یا تغییر می‌دهد.

۱۹-۳

وسیله اشتعال

ignition device

هر وسیله‌ای (شعله، جرقه الکتریکی یا وسیله‌های دیگر) که به منظور اشتعال گاز در شمعک^۱ یا در مشعل اصلی استفاده می‌شود.

۲۰-۳

پاک سازی

purge

ورود اجباری هوا به داخل محفظه احتراق و مسیرهای عبور دود به منظور جابجایی هر مخلوط گاز / هوای باقی‌مانده و یا محصولات احتراق می‌باشد.

۲۱-۳

پایداری شعله

flame stability

قابلیت شعله برای باقی‌ماندن در سر مشعل یا در ناحیه دریافت شعله است که در طراحی در نظر گرفته می‌شود.

۲۲-۳

پرش شعله

flame lift

پرش جزئی یا کلی شعله به دور از سر مشعل یا ناحیه گیرنده شعله می‌باشد که با استفاده از طراحی تعیین می‌شود.

---

1 - Ignition burner

۲۳-۳

توکشیدگی شعله

light back

حرکت ناخواسته جبهه شعله^۱ به نقطه‌ای در بالادست وضعیت کارکرد پایدار و معمول می‌باشد.

۲۴-۳

ترموستات کنترل

control thermostat

وسیله‌ای که قادر به نگهداری خودکار دمای آب، در یک محدوده داده‌شده، در یک میزان از پیش تعیین شده می‌باشد.

۲۵-۳

ترموستات کنترل قابل تنظیم

adjustable control thermostat

ترموستات کنترلی که به اپراتور اجازه می‌دهد تا به تنظیمات دما بین یک مقدار بیشینه و کمینه دست یابد.

۲۶-۳

محدودکننده دمای ایمنی

safety temperature limiter

وسیله‌ای که موجب خاموشی ایمن و قفل پایدار^۲ می‌شود تا از افزایش دمای آب از حد پیش‌تنظیم جلوگیری کند.

---

1 - Flame front

1- Non-volatile lockout

۲۷-۳

دریچه دود

flue damper

وسیله‌ای دارای یک عضو مسدودکننده، که زمانی که مشعل اصلی خاموش است مسیر عبور دود را مسدود می‌نماید.

۲۸-۳

دریچه هوا

air damper

وسیله‌ای دارای یک عضو مسدودکننده، که زمانی که مشعل اصلی خاموش است مسیر تأمین هوا را مسدود می‌نماید.

۲۹-۳

زمان ایمنی اشتعال (t_{SA})

ignition safety time

زمانی که بین فرمان باز و بسته‌شدن تأمین گاز به مشعل سپری می‌شود در صورتی که هیچ شعله‌ای آشکار نشود.

۳۰-۳

زمان ایمنی خاموش شدن (t_{SE})

extinction safety time

زمانی که بین خاموش شدن شعله تحت نظارت و فرمان قطع تأمین گاز به مشعل سپری می‌شود.

۳۱-۳

زمان ایمنی اول

first safety time

اگر وسیله آشکارساز شعله، فقدان شعله را علامت دهد، زمان ایمنی اول مدت زمان بین فعال شدن شیر گاز شمعک، شیر گاز راهاندازی یا شیر گاز اصلی و خاموش شدن شیرگاز شمعک، شیر گاز راهاندازی یا شیر گاز اصلی، در صورت وجود، می باشد.

یادآوری- در صورتی که زمان ایمنی دوم وجود ندارد، این مورد زمان ایمنی نامیده می شود.

۳۲-۳

زمان ایمنی دوم

second safety time

اگر وسیله آشکارساز شعله، فقدان شعله را علامت دهد در صورتی که زمان ایمنی اول در صورت وجود برای شمعک یا فقط شعله گاز راهاندازی باشد، مدت زمان بین فعال شدن و غیر فعال شدن شیرهای گاز اصلی زمان ایمنی دوم می باشد.

۳۳-۳

کل زمان بسته شدن

total closing time

مدت زمانی که با علامت خاموش شدن شعله شروع می شود و با بسته شدن شیرهای قطع کن پایان می یابد.

۳۴-۳

راه‌اندازی خودکار

automatic recycling

پس از خاموش شدن شعله در حین بهره‌برداری، تأمین گاز متوقف می‌شود و رویه کامل راه‌اندازی دوباره به طور خودکار اجرا می‌گردد.^۱

۳۵-۳

قفل پایدار

non-volatile lock-out

شرایط قطع ایمن سیستم می‌باشد، به طوری که شروع دوباره فقط با استفاده از راه‌اندازی مجدد^۲ سیستم به طور دستی و بدون روش دیگری انجام می‌شود.

۳۶-۳

مایع چگالیده

condensate

مایع تشکیل شده از محصولات احتراق در حین فرآیند چگالش می‌باشد.

۳۷-۳

دیگ معمول

standard boiler

دیگی که در آن میانگین دمای آب می‌تواند در طراحی محدود شده باشد.

---

1 - Re-initiated

2 - Reset

۳۸-۳

دیگ دما پایین

low-temperature boiler

دیگی که می‌تواند با یک آب ورودی با دمای °C ۳۵ تا °C ۴۰ به طور پیوسته کار کند و شاید در شرایط خاص تولید چگالش نماید.

۳۹-۳

ضریب هوای اضافی یا نسبت هوا λ

excess coefficient or air ration

نسبت حجم هوای واقعی (برحسب مترمکعب) به حجم هوای استوکیومتری (برحسب مترمکعب) است.

۴ الزامات ساخت و بهره برداری

۱-۴ اصول کلی

بدنه دیگ باید با الزامات مرتبط با استاندارد EN303-1 مطابقت داشته باشد. ساخت و تجهیزات مشعل گازی دمنده‌دار باید مطابق با استاندارد EN 676 باشد. الزامات بهره‌برداری مشعل دمنده‌دار باید بر روی دیگ بررسی شود. الزامات و آزمون‌های مرتبط در این استاندارد شرح داده شده است. در صورتی که مشعل دمنده‌دار با استاندارد EN 676 مطابقت داشته باشد، فقط آزمون‌های تعریف شده در پیوست ج ضروری است.

برای دیگ‌های دما پایین، تمام قسمت‌های مبدل حرارتی و قسمت‌های دیگر دیگ که احتمال می‌رود در تماس با مایع چگالیده قرار گیرند باید از موادی که به قدر کافی نسبت به خوردگی مقاوم باشند یا از مواد محافظت شده توسط یک پوشش مناسب ساخته شوند تا عمر متعارف از دیگی که نصب و استفاده شده است و مطابق با دستورالعمل‌های سازنده نگهداری می‌شود را تضمین نماید.

سطوحی که در تماس با مایع چگالیده قرار می‌گیرد (به جز مواردی که برای تأمین تخلیه‌ها، تله‌های آب و سیفون‌ها استفاده می‌شود) باید به گونه‌ای طراحی شود تا از تجمع مایع چگالیده جلوگیری به عمل آید.

۲-۴ الزامات بهره‌برداری

الزامات زیر بر روی دیگ مطابق با شرایط آزمون زیربند ۱-۵ بررسی می‌شود مگر غیر از آن مشخص شده باشد.

۱-۲-۴ الزامات کلی بهره‌برداری

وسیله کنترل‌کننده نباید مانع عملکرد هر نوع وسیله ایمنی شود.

۲-۲-۴ نشت‌بندی^۱ خارجی مسیر گاز

در زمان انجام آزمون مطابق زیربند ۲-۵ قطعات حامل گاز در مشعل، تا آخرین وسیله قطع‌کننده در پایین‌دست باید سالم باشند.

۳-۲-۴ محدوده توان حرارتی ورودی

تحت شرایط آزمون در زیربند ۳-۵ در فشار آزمون عادی، بیشینه و کمینه توان‌های حرارتی ورودی باید در محدوده $\pm 5\%$ توان‌های حرارتی ورودی اظهارشده توسط سازنده باشد.

۴-۲-۴ گاورنر^۲ فشار گاز

رگولاتورهای^۳ گاز باید منطبق با بند مرتبط با استاندارد EN 676 باشند.

تغذیه گاز برای بهره‌برداری و شروع باید توسط یک گاورنر کنترل شود تا اطمینان حاصل شود که فشار در سر مشعل به حالت پایدار باقی می‌ماند. تحت شرایط آزمون در زیربند ۴-۵ اگر فشار تأمین‌شده در محدوده‌های فشار کمینه و بیشینه تغییر یابد، توان حرارتی ورودی نباید بیش از $\pm 5\%$ از مقدار مشخص‌شده تغییر یابد.

---

1 - Tightness
2 - Governer
3 - Regulators

۴-۲-۵ ایمنی عملکرد

۴-۲-۵-۱ محدودیت دمای دستگاه‌های ایمنی و کنترلی

تحت شرایط آزمون در زیربند ۵-۵-۱، دمای محیط برای دستگاه‌های ایمنی و کنترلی نباید از بیشینه مقدار تعیین شده توسط سازنده‌های تجهیزات افزایش یابد و عملکرد آن‌ها باید رضایت‌بخش باشد.

۴-۲-۵-۲ محدودیت دمای دستگیره‌های کنترل و اجزایی که لمس می‌شوند

تحت شرایط آزمون در زیربند ۵-۵-۲، دماهای سطح دستگیره‌های کنترل و تمام قطعاتی که لمس می‌شوند نباید تا بیش از مقادیر زیر نسبت به دمای محیط افزایش یابند که عبارتند از:

- ۳۵ K برای فلزات؛

- ۴۵ K برای مواد سرامیکی؛

- ۶۰ K برای پلاستیک‌ها.

۴-۲-۵-۳ محدودیت دمای دیواره‌های جانبی، قسمت جلو و بالا

تحت شرایط آزمون در زیربند ۵-۵-۳، دما به صورت زیر می‌باشد:

- دمای دیواره‌های جانبی، قسمت جلو و بالای دیگ نباید تا بیش از ۸۰ K نسبت به دمای محیط افزایش یابد.

با این وجود، قطعاتی که در فاصله ۵ cm از دریچه بازدید و ۱۵ cm از مجرای تخلیه محصولات احتراق دیگ قرار می‌گیرند از این الزامات مستثنی می‌باشند.

- دمای میانگین درهای دیگ و درهای تمیزکاری نباید تا بیش از ۱۰۰ K نسبت به دمای محیط افزایش یابد.

۴-۵-۲-۴ محدودیت دمای کف محل نصب و پنل‌های^۱ آزمون

تحت شرایط آزمون در زیربند ۴-۵-۵، دمای کف محل نصب و پنل‌های آزمون که در قسمت جانبی و پشت دیگ قرار می‌گیرند نباید در هیچ نقطه‌ای در زمان اندازه‌گیری از 80°C بیشتر شود. در جایی که دما بین 50°C و 80°C باشد، دفترچه راهنمای فنی سازنده باید حاوی اطلاعاتی در خصوص نصب حفاظ بین دیگ و کف یا دیواره‌هایی که دارای مواد اشتعال‌پذیر هستند، باشد.

۴-۵-۲-۴ راه‌اندازی

راه‌اندازی دیگ باید در صورت مهیا بودن شرایط زیر، امکان‌پذیر باشد:

الف- هرگونه وسیله حفاظتی یکپارچه با دیگ (به طور مثال دریچه دود) نشان می‌دهد که در موقعیت صحیح قرار گرفته است؛

ب- آشکارساز شعله باید از لحاظ عملکرد صحیح برای شعله غریبه^۲ بررسی شود. همچنین این بررسی می‌تواند در حین پیش‌پاک‌سازی^۳ یا پس از خاموشی کنترل‌شده انجام شود؛

پ- سیستم اثبات سلامت شیر^۴ به طور کامل با موفقیت بررسی شده است. همچنین این بررسی می‌تواند در حین پیش‌پاک‌سازی یا پس از خاموشی کنترل‌شده انجام شود؛

ت- ثابت شود که وسیله اثبات جریان هوا^۵ به درستی عمل می‌کند.

تحت شرایط زیربند ۴-۵-۵، هیچ نوسان فشار اضافی یا نوسان شعله نباید در دیگ رخ دهد.

۴-۵-۲-۴ اشتعال و پایداری شعله

الف- تحت شرایط آزمون در زیربند ۴-۵-۵، اشتعال باید به نحو موثر، به سرعت و بدون هرگونه نوسانی انجام شود. شعله‌ها باید پایدار باشند و نباید هیچ‌گونه صدای آزاردهنده‌ای ایجاد نمایند. تمایل ناچیز به پرش در لحظه اشتعال مجاز است، اما شعله‌ها باید از این به بعد پایدار باشند.

-
- 1- Panels
  - 1- Flame simulation
  - 3- Pre-purge
  - 4- Valve proving system
  - 5- Air flow proving device

برای دیگ‌هایی که با یک وسیله تنظیم محدوده عملکرد نصب شده‌اند، این الزامات باید در محدوده بیشینه و کمینه توان‌های حرارتی ورودی تعیین شده توسط سازنده مورد تأیید قرار گیرد.

ب- اشتعال دیگ در یک فشار کاهش یافته پیش از عملکرد کلید حد پایین فشار گاز یا تجهیزات تحت نظارت بر شعله نباید به وضعیت خطرناکی برای استفاده‌کننده منجر شود یا به دیگ آسیب زند.

۷-۵-۲-۴ مقاومت مشعل در برابر حرارت بیش از حد

تحت شرایط آزمون در زیربند ۷-۵-۵، قسمت‌های مختلف مشعل به غیر از تغییرات سطحی و طبیعی در اثر احتراق، نباید متحمل هیچ گونه آسیب و تخریبی شود.

۸-۵-۲-۴ پیش پاک‌سازی

پیش از فعال سازی تجهیزات اشتعال محفظه احتراق باید پاک‌سازی شود.

مدت زمان پیش پاک‌سازی باید به صورت زیر باشد:

الف- دست کم ۲۰ s با نرخ هوا در احتراق کامل متناظر با بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی یا

ب- در صورتی که نرخ هوا کاهش یافته باشد، مدت زمان افزایش یافته توسط مقدار معکوس متناظر با نرخ هوای کاهش یافته مورد محاسبه قرار می‌گیرد.

مثال:

با نرخ هوای ۱۰۰٪ - زمان پیش پاک‌سازی دست کم ۲۰ s می‌باشد؛

با نرخ هوای ۵۰٪ - زمان پیش پاک‌سازی دست کم ۴۰ s می‌باشد؛

با نرخ هوای ۳۳٪ (کمینه مجاز) - زمان پیش پاک‌سازی دست کم ۶۰ s می‌باشد.

نرخ جریان هوای کاهش یافته نباید کمتر از ۳۳٪ نرخ هوا با احتراق کامل باشد.

اگر جریان هوای پاک‌سازی در هر زمانی در حین پاک‌سازی به زیر نرخ مورد نیاز کاهش یابد شرایط زیر برقرار است:

الف- دیگ باید به طور ایمن خاموش شود یا

ب- پاک‌سازی باید براساس اصلاح نرخ هوای مورد نیاز ادامه یابد با این شرایط که جریان هوا به زیر ۳۳٪ نرخ هوای مورد نیاز نرسد و زمان پاک‌سازی کلی در نرخ هوای مورد نیاز کاهش نیابد.
پس از خاموشی کنترل شده راه‌اندازی مجدد دیگ‌های زیر را می‌توان بدون مرحله پیش پاک‌سازی انجام داد که عبارتند از:

الف- دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی تا ۷۰ kW مجهز به دو شیر قطع‌کن ایمنی رده A پشت سر هم یا دو شیر قطع‌کن ایمنی رده B پشت سر هم به اضافه یک سیستم اثبات سلامت شیر؛
ب- دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی بزرگتر از ۷۰ kW مجهز به دو شیر قطع‌کن ایمنی رده A پشت سر هم به اضافه یک سیستم اثبات سلامت شیر.
پیش پاک‌سازی باید در هر شروع مجدد پس از هر خاموشی ایمن انجام شود.

۶-۲-۴ تجهیزات ایمنی و کنترل

۱-۶-۲-۴ توان حرارتی ورودی راه‌اندازی

دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی اسمی تا ۱۲۰ kW می‌تواند اشتعال در آن به طور مستقیم انجام شود.

برای مشعل‌هایی با توان حرارتی ورودی اسمی بیش از ۱۲۰ kW، نرخ گاز راه‌اندازی نباید از ۱۲۰ kW یا مقدار تعیین شده توسط معادله زیر بیشتر شود:

$$t_{SA} \times Q_s \leq 100 \quad \text{یا} \quad t_{SA} \times Q_s \leq 150 \quad (۱)$$

هر کدام که مناسب است (به جدول ۱ مراجعه شود)؛

که در آن :

t_{SA} : زمان ایمنی اشتعال برحسب ثانیه (s) است؛

Q_s : بیشینه نرخ گاز راه‌اندازی می‌باشد که به صورت درصدی از نرخ گاز اصلی تعیین می‌شود.

آزمون‌ها باید تحت شرایط زیربند ۵-۶-۱ انجام شود.

۲-۶-۲-۴ راه‌اندازی

شیرهای گاز راه‌اندازی نباید پیش از فعال شدن جرقه اشتعال^۱ (یا وسایل دیگر اشتعال) فعال شود. به هر حال، در جایی که از یک سیستم اشتعال با سطح گرم استفاده می‌شود، سیستم اشتعال باید به گونه‌ای فعال شود که منبع اشتعال پیش از آن که شیرهای گاز راه‌اندازی باز شوند، قادر به مشتعل کردن گاز ورودی باشد.

زمان اثبات شعله گاز راه‌اندازی باید نشان دهد که شعله به خودی خود پایدار است. در صورت مشکل شعله، الزامات زیربند ۲-۶-۲-۴ به کار برده می‌شود.

در صورتی که خط گاز به گونه‌ای طراحی شود که تأمین گاز به شمعی از میان دو شیر گاز مشعل اصلی برداشته شود، تحت شرایط آزمون در زیربند ۵-۵-۶ بررسی شود زمانی که شمعی روشن است، در صورت بستن ناقص شیر گازی که دقیقاً قبل از بالادست مشعل اصلی قرار گرفته است، امکان ایجاد شرایط خطرناک وجود نداشته باشد.

در جایی که نرخ گاز راه‌اندازی توسط شیر ایمنی اصلی قطع‌کن پایین‌دست کنترل شود هر وسیله تنظیم نرخ گاز راه‌اندازی باید قادر به پیش تنظیم و مهر و موم باشد.

آزمون‌ها باید تحت شرایط زیربند ۵-۵-۶ انجام شود.

۲-۶-۲-۴ اشتعال مشعل اصلی

۱-۳-۶-۲-۴ برقراری توسط شعله گاز راه‌اندازی

اگر شعله گاز راه‌اندازی در یک شمعی جداگانه، مشتعل شده باشد و نشان دهد که زمان ایمنی دوم نباید بیش از زمان ایمنی ذکر شده در جدول ۱ باشد، در پایان زمان حس‌شدن شعله اصلی باید راه‌اندازی شود. اگر شعله اصلی در پایان این دوره زمانی آشکار نشود، الزامات زیربند ۲-۶-۲-۴ به کار برده می‌شود.

آزمون‌ها باید تحت شرایط زیربند ۵-۵-۶ انجام شود.

1- Ignition spark

۴-۲-۶-۲-۳ برقراری مستقیم شعله گاز اصلی

منبع اشتعال نباید پیش از اتمام مدت زمان پیش‌پاک‌سازی فعال شود و باید در پایان زمان ایمنی یا پیش از آن غیرفعال شود.

برای دیگ‌هایی که از یک سیستم اشتعال با سطح گرم در آنها استفاده می‌شود، سیستم اشتعال باید به گونه‌ای فعال شود تا منبع اشتعال قادر به مشتعل کردن گاز ورودی باشد پیش از آن که شیرهای گاز اصلی باز شوند.

آزمون‌ها باید تحت شرایط زیربند ۵-۵-۶ انجام شود.

۴-۲-۶-۴ زمان‌های ایمنی

۴-۲-۶-۴-۱ زمان ایمنی اشتعال

زمان ایمنی اشتعال باید از معادله داده شده در زیربند ۴-۲-۶-۱ به عنوان عملکرد نرخ گاز راه‌اندازی تعیین شود، اما در هیچ شرایطی زمان ایمنی نباید از ۵ ثانیه بیشتر شود.

بیشینه نرخ گاز راه‌اندازی و زمان ایمنی مرتبط با اشتعال مشعل‌های اصلی و شمعک‌ها باید از جدول ۱ برطبق بیشینه توان حرارتی ورودی مشعل تعیین شود. شکل‌های ۸ تا ۱۱ سیستم‌های اشتعال اشاره شده در این عبارت را شرح می‌دهد.

راه‌اندازی مشعل برطبق یکی از روش‌های زیر می‌تواند انجام شود که عبارتند از:

- اشتعال مستقیم مشعل اصلی در نرخ کامل Q_n ؛ (به جدول ۱، ستون ۲، شکل ۸ مراجعه شود)؛
- اشتعال مستقیم مشعل اصلی در نرخ کاهش‌یافته؛ (به جدول ۱، ستون ۳، شکل ۹ مراجعه شود)؛
- اشتعال مستقیم مشعل اصلی در نرخ کاهش‌یافته با تأمین گاز مستقل راه‌اندازی؛ (به جدول ۱، ستون ۴، شکل ۱۰ مراجعه شود)؛
- اشتعال مشعل اصلی به وسیله یک شمعک مستقل؛ (به جدول ۱، ستون ۵، شکل ۱۱ مراجعه شود).

نرخ‌های بالاتر گاز نسبت به موارد مشخص شده در جدول ۱ را می‌توان در پایان زمان ایمنی به دست آورد با این شرط که نشان داده شود میزان کلی انرژی آزادشده در محفظه احتراق در حین زمان ایمنی از انرژی آزاد محاسبه شده توسط ضرب مقادیر بیشینه توان حرارتی ورودی گاز راه‌اندازی و زمان ایمنی داده شده در جدول ۱ بیشتر نشود.

زمانی که ولتاژ منبع الکتریکی (U_N) بین ۸۵٪ ولتاژ اسمی کمینه و ۱۱۰٪ ولتاژ اسمی بیشینه تعیین شده توسط سازنده تغییر کند، زمان‌های ایمنی تعیین شده توسط سازنده نباید بیشتر شود.

زمان‌های ایمنی داده شده در جدول ۱ بیشینه مطلق می‌باشند.

آزمون‌ها باید تحت شرایط زیربند ۵-۶-۲-۱ انجام شود.

جدول ۱- بیشینه توان‌های حرارتی ورودی گاز راه‌اندازی (Q_s) و زمان‌های ایمنی اشتعال (t_{SA})

۵		۴		۳		۲		۱		
اشتعال مشعل اصلی با شمعک مستقل		اشتعال مستقیم		اشتعال مستقیم		اشتعال مستقیم		مشعل اصلی		
اشتعال مشعل اصلی		اشتعال شمعک		مشعل اصلی در نرخ کاهش یافته با تأمین گاز مستقل راه‌اندازی		مشعل اصلی در نرخ کاهش یافته		مشعل اصلی در نرخ اسمی		
دومین زمان ایمنی	نرخ Q_s kW	اولین زمان ایمنی	نرخ Q_s kW	زمان ایمنی	نرخ Q_s kW	زمان ایمنی	نرخ Q_s kW	زمان ایمنی	نرخ Q_n kW	
s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	
۵	Q_n	۵	$\leq 0.1 Q_n$	۵	Q_n	۵	Q_n	۵	Q_n	≤ 70
۳	Q_n	۵	$\leq 0.1 Q_n$	۳	Q_n	۳	Q_n	۳	Q_n	> 70 ≤ 120
یا 120 kW $t_{SA} \times Q_s \leq 150$ (بیشینه $t_{SA}=3s$)	۳	$\leq 0.1 Q_n$	$t_{SA} \times Q_s \leq 100$ یا 120 kW (بیشینه $t_{SA}=3s$)				مجاز نمی‌باشد		> 120	
<p>Q_n = بیشینه توان حرارتی ورودی مشعل برحسب کیلووات</p> <p>Q_s = بیشینه توان حرارتی ورودی گاز راه‌اندازی که به عنوان درصد Q_n اعلام می‌شود.</p> <p>t_{SA} = زمان ایمنی برحسب ثانیه</p>										

۲-۴-۶-۲-۴ زمان ایمنی خاموش شدن

در شرایط آزمون با توجه به زیربند ۵-۶-۲-۲، زمان ایمنی خاموش شدن نباید از ۱ s بیشتر شود.

۲-۴-۶-۳-۴ کل زمان بسته شدن

در شرایط آزمون با توجه به زیربند ۵-۶-۲-۳، کل زمان بسته شدن نباید از ۲ s بیشتر شود. دو شیر باید به طور همزمان بسته شوند، اما در صورتی که از سیستم اثبات سلامت شیر استفاده شود برای شیر دوم تا ۲ s می تواند تأخیر داشته باشد.

۵-۶-۲-۴ مشکل در اشتعال

برای دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی تا ۱۲۰ kW، مشکل در اشتعال باید به موارد زیر منجر شود که عبارتند از:

الف- یک تلاش به منظور راه‌اندازی مجدد که اگر این تلاش به مشکل منجر شود موجب قفل پایدار شود، یا

ب- قفل پایدار

برای دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی بیش از ۱۲۰ kW مشکل در اشتعال باید به قفل پایدار منجر شود.

آزمون باید تحت شرایط زیربند ۵-۶-۲-۴ انجام شود.

۶-۶-۲-۴ مشکل شعله در حین شرایط کارکرد

با مشکل شعله در حین شرایط کارکرد، سیستم حس‌کننده شعله باید موجب قفل پایدار شود به جز در مورد دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی تا ۱۲۰ kW با اشتعال مستقیم شعله اصلی که در آن تلاش به منظور راه‌اندازی دوباره ممکن است رخ دهد.

اگر تلاش برای راه‌اندازی دوباره ناموفق باشد، قفل پایدار باید رخ دهد.

آزمون باید تحت شرایط زیربند ۵-۶-۲-۵ انجام شود.

۷-۶-۲-۴ خاموش شدن دیگ

بهره‌برداری از تجهیزات ایمن به غیر از تجهیزات حس‌گر گاز با فشار پایین باید موجب قفل پایدار در زمانی کمتر یا مساوی با زمان کلی بسته‌شدن شود.

در مورد اتلاف دائم انرژی فعال‌سازی، دیگ باید در شرایط ایمن قرار گیرد.

۸-۶-۲-۴ عملکرد ترموستات کنترل و محدودکننده‌های دمای ایمنی

تحت شرایط زیربند ۳-۶-۵ شرایط زیر برقرار است:

- بررسی شود که ترموستات کنترل باعث قطع عملکرد در مقدار تعیین‌شده توسط سازنده با رواداری $\pm 10K$ و تا $105^{\circ}C$ شود؛

- بررسی شود که محدودکننده دمای ایمنی باعث قطع عملکرد در مقدار تعیین‌شده توسط سازنده شود، که اگر سازنده در دستورالعمل‌های خود مشخص نماید دیگ فقط باید به منظور تجهیز تأسیسات حرارتی طراحی شده برای دماهای مرز خرابی^۱ دست‌کم $120^{\circ}C$ استفاده شود، باید کمتر از $110^{\circ}C$ یا $120^{\circ}C$ باشد.

دیگر تجهیزات ایمنی نباید در حین آزمون مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

۷-۲-۴ احتراق

تحت شرایط زیربند ۷-۵، غلظت CO و NO_x در محصولات احتراق بر پایه عاری از هوا نباید از مقادیر مشخص‌شده در زیربندهای ۱-۷-۲-۴ و ۲-۷-۲-۴ بیشتر شود.

۱-۷-۲-۴ منواکسید کربن (CO)

الف- اگر دیگ تحت ولتاژ اسمی با گاز مرجع خانواده یا گروهی که تحت آن طراحی شده است، یا با گازی که به طور واقعی برای دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی بیشتر از $300 kW$ توزیع شده است کار کند، غلظت منواکسید کربن در محصولات احتراق خشک عاری از هوا نباید از 0.1% بیشتر شود.

1- Failure temperatures

ب- اگر دیگ در ۸۵٪ ولتاژ اسمی با گاز مرجع خانواده یا گروهی که تحت آن طراحی شده است، یا با گازی که به طور واقعی برای دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی بیشتر از ۳۰۰ kW توزیع شده است کار کند، غلظت منواکسید کربن در محصولات احتراق خشک عاری از هوا نباید از ۰/۲٪ بیشتر شود.

پ- اگر دیگ تحت ولتاژ اسمی با گاز در حالت احتراق ناقص در خانواده یا گروهی که برای آن طراحی شده است، یا با بارگذاری بیش از ۹٪ در مقایسه با توان حرارتی ورودی اسمی کار کند، غلظت منواکسید کربن در محصولات احتراق خشک عاری از هوا نباید از ۰/۲٪ بیشتر شود.

ت- دیگ باید به گونه‌ای طراحی شود که اگر ولتاژ ورودی کمتر از ۸۵٪ مقدار اسمی شود، دیگ به عملکرد ایمن با غلظت CO در محصولات احتراق در زیر ۱٪ به واسطه حجم ادامه دهد یا باید به خاموش شدن ایمن برسد.

۲-۷-۲-۴ اکسیدهای نیتروژن (NO_x)

۱-۲-۷-۲-۴ کلیات

غلظت NO_x در محصولات احتراق در شرایط مرجع زیر تعیین می‌شود. (به پیوسته مراجعه شود)

- دما : 20°C ؛

- رطوبت نسبی : ۷۰٪

زمانی که دیگ طراحی شده است تا برای بیش از یک خانواده گاز بهره‌برداری شود، پس از تنظیم، بیشینه سطوح NO_x باید در موارد الف ، ب ، پ داده شود، هر کدام که مناسب است.

الف - 170 mg/kWh زمانی که دیگ در منبع ولتاژ تعیین شده توسط سازنده با گاز مرجع G20

برای گروه‌های H و E گازهای خانواده دوم مورد آزمون قرار می‌گیرد؛

ب- 170 mg/kWh زمانی که دیگ در منبع ولتاژ تعیین شده توسط سازنده با گاز مرجع G25 برای

گروه L گازهای خانواده دوم مورد آزمون قرار می‌گیرد؛

پ- 230 mg/kWh زمانی که مشعل در منبع ولتاژ تعیین شده توسط سازنده با گاز مرجع G30 برای خانواده سوم مورد آزمون قرار می گیرد.

۲-۲-۷-۲-۴ رده های NO_x

سازنده، رده NO_x دیگر را از جدول ۲ انتخاب می کند. تحت شرایط آزمون زیربند ۵-۷، غلظت NO_x در محصولات احتراق خشک و عاری از هوا نباید از مقدار حد این رده بیشتر باشد.

جدول ۲- رده های NO_x

غلظت حد NO_x (mg/kWh)	رده های NO_x
۱۷۰	۱
۱۲۰	۲
۸۰	۳

مقادیر حد برای گازهای خانواده دوم داده شده است. برای گازهای خانواده سوم، مقادیر حد این رده ها در یک ضریب $1/30$ ضرب می شود. برای دیگ هایی که فقط از پروپان استفاده می کنند، مقادیر حد این رده ها در یک ضریب $1/20$ ضرب می شود.

۲-۲-۷-۲-۴ وزن دهی

برای دیگ های چند مرحله ای^۱ و با عملکرد تدریجی^۲، غلظت NO_x با میانگین حسابی مقادیر NO_x اندازه گیری شده در مراحل مختلف یا در بیشینه و کمینه توان حرارتی ورودی دیگ با عملکرد تدریجی مساوی می باشد.

- 1- Multistage
- 2- Modulating

هیچ یک از مقادیر اندازه‌گیری شده به تنهایی نباید از مقدار رده‌ای که مقدار میانگین محاسبه شده متعلق به آن است، بیشتر شود.

علاوه بر آن، هیچ یک از مقادیر اندازه‌گیری شده نباید از مقدار رده ۱ همان گونه که در زیربند ۲-۲-۷-۲-۴ برای گاز مرتبط مشخص شده، بیشتر شود.

۲-۲-۴ بازده‌های مفید

۱-۸-۲-۴ بازده مفید در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی

تحت شرایط زیربند ۱-۸-۵، بازده مفید تعیین شده برحسب درصد، باید دست کم با مقادیر استخراج شده از جدول ۳ برابر باشد.

جدول ۳- الزام بازده مفید در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی

الزام بازده تعیین شده در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی %	محدوده‌های توان حرارتی خروجی اسمی
برای دیگ‌های معمول بزرگتر یا مساوی $84+2\log_{10} P_n^a$	$4 \text{ kW} \leq P_n \leq 400 \text{ kW}$
برای دیگ‌های دمپایین بزرگتر یا مساوی $87.5+1.5\log_{10} P_n$	
برای دیگ‌های معمول بزرگتر یا مساوی 89.2	$400 \text{ kW} < P_n \leq 1000 \text{ kW}$
برای دیگ‌های دمپایین بزرگتر یا مساوی 91.4	
P_n^a بیشینه توان حرارتی خروجی اسمی، برحسب کیلووات (kW) می‌باشد.	

۲-۲-۸-۲-۴ بازده مفید در بار جزئی

تحت شرایط زیربند ۲-۲-۸-۵، بازده مفید برای بار مرتبط با ۳۰٪ بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی، تعیین شده برحسب درصد، باید دست کم با مقادیر استخراج شده از جدول ۴ برابر باشد.

جدول ۴- الزام بازده مفید در بار جزئی

الزام بازده تعیین شده در بار جزئی %	محدوده‌های توان حرارتی خروجی اسمی
برای دیگ‌های معمول بزرگتر یا مساوی $80+3\log_{10} P_n^a$	$4 \text{ kW} \leq P_n \leq 400 \text{ kW}$
برای دیگ‌های دم‌پایین بزرگتر یا مساوی $87.5+1.5\log_{10} P_n$	
برای دیگ‌های معمول بزرگتر یا مساوی 87.8	$400 \text{ kW} < P_n \leq 1000 \text{ kW}$
برای دیگ‌های دم‌پایین بزرگتر یا مساوی 91.4	
P_n^a بیشینه توان حرارتی خروجی اسمی، برحسب کیلووات (kW) می‌باشد.	

۹-۲-۴ چگالش

برای دیگ‌های معمول که به گونه‌ای طراحی شده‌اند تا به حالت چگالش نرسند، نباید نشانه‌ای از چگالش در دماهای کارکرد تأمین شده توسط کنترل کننده‌ها وجود داشته باشد.

در نظر گرفته شود که دیگ‌های دم‌پایین به منظور رسیدن به حالت چگالش طراحی شده باشند. این چگالش نباید به بهره‌برداری دیگ دم‌پایین آسیب رساند.

آزمون‌ها باید تحت شرایط زیربند ۹-۵ انجام شود.

۹-۲-۴ تخلیه مایع چگالیده برای دیگ‌های دم‌پایین

برای دیگ‌های دم‌پایین، اگر مایع چگالیده باعث بروز مشکلات زیر گردد باید وسیله‌ای برای تخلیه مایع چگالیده تأمین گردد که عبارتند از:

- آسیب رساندن به عملکرد درست یا ایمن؛

- از دیگ تخلیه شود؛

- موجب تخریب مواد شود.

در صورت نیاز از یک لوله یا لوله‌هایی برای تخلیه مایع چگالیده باید استفاده شود. قطر داخلی اتصال خارجی سیستم تخلیه مایع چگالیده باید دست کم ۱۳ mm باشد.

سیستم دسترسی، که بخشی از دیگ را تشکیل می‌دهد یا با دیگ تأمین می‌شود، باید به صورت زیر باشد:

- به سادگی مطابق با دستورالعمل‌های سازنده بازرسی و تمیز شود؛
- قادر به انتقال محصولات احتراق به داخل محوطه‌ای که دیگ نصب شده است نباشد. اگر سیستم دسترسی همراه با تله آب‌گیر باشد این الزام مورد تأیید قرار گیرد؛
- یک تله آب‌گیر دارای ارتفاع آب بند با دست کم ۲۵ mm در حالت بیشینه فشار در محفظه احتراق در بیشینه طول دودکش تعیین شده توسط سازنده باشد.

۴-۲-۱۱ مقاومت مواد در برابر فشار

برای دیگ‌های دم‌پایین، پوشش‌های مقاوم در برابر خوردگی پس از آزمون‌های مقاومت مواد در برابر فشار نباید هیچ نشانه‌ای از آسیب را نشان دهد.

یادآوری - شرایط آزمون فشار در بند ۵ از استاندارد EN303-1:1999 شرح داده شده است.

۵ روش‌های آزمون

۵-۱ اصول کلی

شرایط آزمون زیر به کار برده می‌شود مگر مواردی که در بندهای خاصی مشخص شده‌اند.

۵-۱-۱ اجرای آزمون

دیگ تغذیه‌شده با گاز مرجع در این طبقه (یا یک گاز توزیع شده در شبکه برای دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی بیش از ۳۰۰ kW) مطابق با علائم داده شده توسط سازنده، تنظیم شود.

در صورتی که نوع دیگری مشخص نشده باشد، آزمون‌ها در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی انجام می‌شود.

۲-۱-۵ شرایط کلی برای آزمون‌ها

۱-۲-۱-۵ اتاق آزمون

دیگ در اتاق آزمون بدون کوران و دارای یک تهویه مناسب که دمای محیط آن در حدود 20°C است، نصب شود و از تابش مستقیم خورشید ممانعت گردد.

دمای محیط در ارتفاع 1.5 m بالاتر از کف اتاق آزمون و در یک کمینه فاصله 3 m از دیگ با حس گر دمایی محافظت شده در برابر تابش از تاسیسات آزمون اندازه‌گیری شود.

۲-۲-۱-۵ نصب

برای تمام آزمون‌ها، دیگ تحت شرایط مشخص شده در دستورالعمل‌های سازنده نصب، استفاده و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.

محصولات احتراق توسط تجهیزات نشان داده شده در شکل‌های ۶ یا ۷، هر کدام که مناسب است، نمونه برداری شوند.

۳-۲-۱-۵ مدار گردش آب

دیگ مطابق شکل‌های شماتیک ۱، ۲ یا ۳ به مجموعه تجهیزات آزمون عایق شده، یا تجهیزات دیگری که همان نتیجه را دهد، متصل گردد و باید مطابق با اطلاعات اعلام شده در دستورالعمل‌های سازنده، هواگیری شود.

اگر دیگ با یک ترموستات دمای آب قابل تنظیم مجهز شود، آزمون‌ها با دمای آب رفت $(80 \pm 2)^{\circ}\text{C}$ انجام شود.

با این وجود، در صورتی که این شرایط حاصل نشود (به دلیل طراحی دیگ یا ترموستات غیرقابل تنظیم)، آزمون‌ها با بیشینه دماهای آب امکان‌پذیر انجام شود.

1- Water flow temperature

اگر طراحی سیستم کنترل دیگ اجازه عملکرد مناسب در اختلاف دمای ۲۰K را ندهد، شیرهای I و II از شکل‌های ۱ یا ۲ به منظور به دست آوردن اختلاف دما بین رفت و برگشت با دمای K (۲۰±۱) یا مقدار تعیین شده توسط سازنده استفاده می‌شود.

۴-۲-۱-۵ پایداری حرارتی

آزمون‌ها با دیگی در حالت پایدار حرارتی انجام شود مگر غیر از آن در شرایط آزمون مشخص شده باشد. به طور مثال زمانی که دماهای آب رفت و برگشت دیگ تا ± 2 K به حالت پایدار برسد.

۵-۲-۱-۵ تغذیه الکتریکی

دیگ در ولتاژ اسمی تغذیه شود، مگر غیر از آن تعیین شده باشد.

۶-۲-۱-۵ عدم قطعیت اندازه‌گیری‌ها

به جز مواردی که در بندهای خاص اعلام شده است، اندازه‌گیری‌ها در بیشینه عدم قطعیت انجام می‌شود که در زیر نشان داده شده است:

- ۱- فشار اتمسفر ± 5 mbar
- ۲- فشار در محفظه احتراق و دودکش آزمون $\pm 5\%$ با مقیاس کامل یا ۰٫۰۵ mbar
- ۳- فشار گاز $\pm 2\%$ با مقیاس کامل
- ۴- اتلاف فشار در سمت آب $\pm 5\%$
- ۵- نرخ گذر آب $\pm 1\%$
- ۶- نرخ گذر گاز $\pm 1\%$
- ۷- زمان ۱h تا ± 2 s
- ۸- انرژی الکتریکی کمکی $\pm 2\%$

۹- دماها :

±۱ K	- محیط
±۲ K	- آب
±۵ K	- محصولات احتراق
±۰٫۵ K	- گاز
±۵ K	- سطح

۱۰- گازهای CO₂، CO و O₂ برای محاسبه اتلاف دود ±۶٪ با مقیاس کامل

۱۱- ارزش حرارتی خالص گاز ±۱٪

۱۲- چگالی گاز ±۰٫۵٪

۱۳- جرم ±۰٫۰۵٪

محدوده کامل تجهیزات اندازه‌گیری به گونه‌ای انتخاب شود تا برای بیشینه مقدار پیش‌بینی شده مناسب باشد.

عدم قطعیت اندازه‌گیری، اندازه‌گیری‌های اختصاصی مرتبط را نشان داده است. برای اندازه‌گیری‌هایی که مستلزم ترکیب اندازه‌گیری‌های اختصاصی (برای مثال: اندازه‌گیری‌های بازده) می‌باشد، عدم قطعیت پایین‌تر مرتبط با اندازه‌گیری‌های اختصاصی برای رسیدن به عدم قطعیت کلی مورد نیاز می‌تواند ضروری باشد.

۵-۲-۷ تنظیم توان حرارتی ورودی

توان حرارتی ورودی (Q) برحسب کیلووات (kW)، در حین آزمون با یکی از دو عبارت زیر به دست می‌آید:

- اگر نرخ گذر حجمی اندازه‌گیری شده باشد:

$$Q = 0.278 \times V_r \times H_i \quad (۲)$$

- اگر نرخ گذر جرمی اندازه‌گیری شده باشد:

$$Q = 0.278 \times M_T \times H_i \quad (۳)$$

که در آن :

H_i : ارزش حرارتی خالص گاز استفاده شده برای آزمون (در حالت خشک، ۱۵°C ، $۱۰۱۳٫۲۵ \text{ mbar}$)

برحسب مگاژول بر مترمکعب (MJ/m^3) بر پایه حجم، یا برحسب مگاژول بر کیلوگرم (MJ/kg) بر

پایه جرم، هر کدام که مناسب است؛

V_T : نرخ گذر حجمی اندازه‌گیری شده، برحسب مترمکعب در ساعت (m^3/h) گاز خشک تحت

شرایط مرجع (۱۵°C ، $۱۰۱۳٫۲۵ \text{ mbar}$) است، که معادله زیر برقرار است:

$$V_T = V \cdot \frac{P_a + P_g - P_s}{1013.25} \frac{288.15}{273.15 + t_g} \quad (۴)$$

که در آن :

p_s : فشار بخار اشباع آب در t_g ، برحسب میلی‌بار (mbar) است؛ برای دیگر نمادها به بند ۶ مراجعه

شود.

M_T : نرخ گذر جرمی اندازه‌گیری شده برحسب کیلوگرم بر ساعت (kg/h) گاز خشک است.

۵-۱-۲-۸ تنظیم هوای اضافی

نسبت هوای اضافی λ مطابق با دستورالعمل‌های فراهم‌شده توسط سازنده تنظیم شود، مگر غیر از آن

در شرایط آزمون مشخص شده باشد.

۵-۲ نشت‌بندی خارجی خط گاز

آزمون‌ها در دمای محیط، با استفاده از هوا یا گاز در فشار ۱۵۰ mbar یا $۱/۵$ برابر بیشینه فشار تغذیه

تعیین‌شده توسط سازنده، هر کدام که بزرگتر است، در مسیر جریان گاز انجام شود.

یک منبع گاز یا هوا به داخل خط گاز مشعل متصل شود.

شیرهای قطع کن ایمنی به استثنای آخرین وسایل جداسازی در پایین دست در وضعیت باز قرار گیرند.

فشار داخلی در مقدار مشخص شده تنظیم شود و تمام قسمت‌های حامل گاز در معرض فشار قرار گیرند.

آزمون سالم بودن با استفاده از عامل ایجاد کف مناسب (یا دیگر روش‌های معادل)، در آغاز آزمون‌ها انجام شود.

اگر هیچ حبابی تشکیل نشد فرض بر آن گرفته می‌شود که سیستم سالم است.

در زمان استفاده از روش آزمون با اندازه‌گیری نرخ نشتی، اجازه ندهید که نرخ نشتی از $0.14 \text{ dm}^3/\text{h}$ بیشتر شود.

۳-۵ نرخ‌های توان حرارتی ورودی

دیگ با هر یک از گازهای مرجع برای طبقه‌بندی در فشار عادی (یا گاز دیگر توزیع شده در شبکه برای دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی بالاتر از 300 kW) تأمین شود.

توان حرارتی ورودی مشعل در بیشینه توان حرارتی ورودی دیگ، سپس در کمینه توان حرارتی ورودی دیگ اندازه‌گیری شود. برای دیگ‌هایی با یک خروجی ثابت تنظیمات را تغییر ندهید.

همه وسایل تنظیم در وضعیت تعیین شده توسط سازنده تنظیم شوند. نرخ گذرحجمی V تحت این شرایط (d, t_g, p_g, p_a) تصحیح شود چنانچه آزمون تحت شرایط مرجع (گاز خشک با دمای 15°C و فشار 1013.25 mbar) انجام شود و توان حرارتی ورودی تصحیح شده با استفاده از یکی از معادله‌های زیر محاسبه شود:

- اگر نرخ گذر حجمی V اندازه‌گیری شود به صورت زیر می‌باشد:

$$Q_c = H_i \cdot \frac{10^3}{3600} \cdot V \sqrt{\frac{1013,25 + p_g}{1013,25} \cdot \frac{p_a + p_g}{1013,25} \cdot \frac{288,15}{273,15 + t_g} \cdot \frac{d}{d_r}} \quad (5)$$

بنابراین :

$$Q_c = \frac{H_i \cdot V}{214,9} \sqrt{\frac{(1013,25 + p_g)(p_a + p_g)}{(273,15 + t_g)} \cdot \frac{d}{d_r}} \quad (6)$$

اگر نرخ گذر جرمی M اندازه‌گیری شود به صورت زیر می‌باشد:

$$Q_c = H_i \cdot \frac{10^3}{3600} M \sqrt{\frac{1013,25 + p_g}{p_a + p_g} \cdot \frac{273,15 + t_g}{288,15} \cdot \frac{d_r}{d}} \quad (7)$$

بنابراین :

$$Q_c = \frac{H_i M}{61,1} \sqrt{\frac{(1013,25 + p_g)(273,15 + t_g)}{(p_a + p_g)} \cdot \frac{d_r}{d}} \quad (8)$$

که در آن :

Q_c : توان حرارتی ورودی تصحیح‌شده (گاز خشک با دمای 15°C و فشار $1013,25 \text{ mbar}$) بر پایه

ارزش حرارتی خالص، برحسب کیلووات (kW) می‌باشد؛

V : نرخ گذر حجمی گاز در کنتور تحت شرایط رطوبت، فشار و دما، برحسب مترمکعب بر ساعت

(m^3/h) است؛

M : نرخ گذر جرمی گاز مرطوب، برحسب کیلوگرم بر ساعت (kg/h) است؛

H_i : ارزش حرارتی خالص گاز خشک مرجع در دمای 15°C ، فشار 1013.25 mbar ، برحسب

مگاژول بر مترمکعب (MJ/m^3) بر پایه حجم؛ یا ارزش حرارتی خالص گاز خشک مرجع، برحسب

مگاژول بر کیلوگرم (MJ/kg) بر پایه جرم، هر کدام که مناسب است؛

t_g : دمای گاز در کنتور، برحسب درجه سلسیوس ($^\circ\text{C}$) است؛

d : چگالی نسبی گاز آزمون^۱ است؛

d_r : چگالی نسبی گاز مرجع است؛

p_g : فشار گاز کنتور گاز بر حسب میلی بار (mbar) است؛

p_a : فشار اتمسفر در زمان آزمون، برحسب میلی بار (mbar) است.

بررسی شود که توان‌های حرارتی ورودی تصحیح شده به صورت فوق، مطابق با الزامات زیربند ۴-۲-۳ باشند.

۴-۵ گاورنر فشار گاز

در صورت نیاز، گاورنر باید به گونه‌ای تنظیم شود تا توان حرارتی ورودی اسمی را با گاز مرجع (یا با یک گاز شبکه هر کدام که مناسب است) در فشار عادی مرتبط با این گاز، نشان دهد. با نگره‌داشتن تنظیم اولیه، فشارهای تأمین شده بین $p_{\min}$ و $p_{\max}$ تغییر می‌کند. بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۴ تأمین شود.

فشارهای عادی، کمینه فشار $p_{\min}$ و بیشینه فشار $p_{\max}$ در استاندارد EN437 داده شده است.

۱- اگر از رطوبت سنج برای اندازه‌گیری نرخ گذر حجمی استفاده شود، تصحیح چگالی گاز به منظور محاسبه رطوبت آن می‌تواند مورد نیاز باشد. سپس مقدار d توسط d_h داده شده در معادله زیر جایگزین می‌شود که عبارت است از:

$$d_h = \frac{d(P_a + P_g - P_s) + 0.622P_s}{P_a + P_g}$$

که در آن:

p_s فشار بخار اشباع آب در t_g ، برحسب میلی بار (mbar) می‌باشد.

۵-۵ ایمنی عملکرد

۱-۵-۵ محدودیت دمای دستگاه‌های ایمنی و کنترلی

دیگ نصب شود و با گاز مرجع مناسب (یا با گاز شبکه هرکدام که مناسب است) در بیشینه توان حرارتی اسمی ورودی تغذیه شود. دماهای دستگاه‌های ایمنی و کنترلی پس از ۳۰ min عملکرد اندازه‌گیری شوند. بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۵-۱ برآورده شود.

با این وجود اگر یک قطعه الکتریکی به خودی خود به افزایش دما منجر شود (به طور مثال شیرهای قطع کن خودکار) دمای آن قطعه اندازه‌گیری نمی‌شود. در این صورت پراب‌های اندازه‌گیری دما به گونه‌ای قرار داده شود تا دمای هوا را در اطراف تجهیزات اندازه‌گیری نماید.

۲-۵-۵ محدودیت دمای دستگیره‌های کنترل و اجزایی که لمس می‌شوند

دیگ همان‌گونه که در زیربند ۵-۱ شرح داده شده است، با ترموستات کنترلی که در بالاترین دما تنظیم شده است، نصب شود.

دماهای دستگیره‌های کنترل و اجزایی که لمس می‌شوند به وسیله حس‌گرهای دما با المنت حس‌کننده اندازه‌گیری می‌شوند که در مقابل سطح خارجی این قطعات دیگ به کار برده می‌شود. پس از رسیدن به پایداری حرارتی، این دماها اندازه‌گیری شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۵-۲ برآورده شود.

۳-۵-۵ محدودیت دمای دیواره‌های جانبی، قسمت جلو و بالا

دیگ همان‌گونه که در زیربند ۵-۱ شرح داده شده است، با ترموستات کنترلی که در بالاترین دما تنظیم شده است، نصب شود.

دماهای داغ‌ترین مکان در دیواره‌های جانبی، قسمت جلو و بالا به وسیله حس‌گرهای دما با المنت حس‌کننده که در تماس با سطح خارجی این قطعات دیگ قرار می‌گیرد، اندازه‌گیری شوند. پس از رسیدن به پایداری حرارتی، این دماها اندازه‌گیری شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۵-۳ برآورده شود.

۴-۵-۵ محدودیت دمای کف محل نصب و پنل‌های آزمون

۱-۴-۵-۵ کف محل نصب

برای تعیین دماهای کف محل نصب، دیگ باید در محلی برای انجام آزمون، برای مثال، طبق شکل‌ها نصب شود. دماهای سطح در محل آزمون دست‌کم در ۵ نقطه اندازه‌گیری شود.

پیشنهاد می‌شود که دماهای سطح محل آزمون با کمک ترموکوپل‌هایی که در شکل ۵ شرح داده شده است، یا با کمک حس‌گرهای دمای سطح اندازه‌گیری شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۵-۲-۴ برآورده شود.

۲-۴-۵-۵ پنل‌های آزمون

برای دیگ‌هایی که سازنده تعیین نماید می‌تواند نزدیک دیواره یا دیواره‌ها نصب شود، فاصله بین دیواره‌های پشت و جانبی دیگ و پنل‌های چوبی آزمون توسط سازنده تعیین می‌شود؛ با این وجود در هیچ موردی این فاصله نباید از ۲۰۰ mm بیشتر شود.

برای دیگ‌هایی که سازنده تعیین نماید می‌توان آن را در زیر سقف یا در وضعیت مشابهی نصب کرد، یک پنل مناسب بالاتر از دیگ در کمینه فاصله داده شده در دستورالعمل‌های نصب قرار داده می‌شود. زمانی که سازنده در مورد نصب دیگ نزدیک به دیواره یا دیواره‌ها، یا در زیر سقف، هیچ جزئیاتی اعلام نکند آزمون با پنل‌های مناسب مقابل دیگ انجام می‌شود.

پنل‌های چوبی باید با ضخامت (1 ± 25) mm و به رنگ تیره مات باشد؛ ابعاد آنها باید دست‌کم

۵۰ mm از اندازه‌های متناظر با دیگ بزرگتر باشد.

حس‌گرهای دما در داخل پنل‌ها در مرکز مربع‌هایی به طول ۱۰۰ mm قرار گیرد و از خارج به پنل‌ها نفوذ کند به طوری که اتصالات داغ به فاصله ۳ mm از سطح دیگ قرار گیرد.

پس از آن که دیگ آماده بهره‌برداری شد، زمانی که با رواداری $\pm 2\text{ K}$ به پایداری رسد، دماهای پنل‌های آزمون اندازه‌گیری شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۵-۲-۴ برآورده شود.

۵-۵-۵ راه‌اندازی

دیگ مطابق با دستورالعمل‌های سازنده و زیربند ۱-۵ نصب شود.

دیگ با گاز مرجع مرتبط با خانواده یا گروهی که برای آن طراحی شده است (یا با گاز شبکه، هرکدام که مناسب باشد) تأمین شود و میزان نسبت هوای اضافی λ مطابق با مقدار داده شده توسط سازنده تنظیم شود.

تغذیه الکتریکی دیگ ۸۵٪ کمینه مقدار محدوده ولتاژ مشخص شده توسط سازنده تنظیم شود.

سه آزمون راه‌اندازی انجام می‌شود که اولین آزمون با دیگ سرد صورت می‌گیرد.

برای دومین و سومین آزمون راه‌اندازی، دیگ خاموش شود و دوباره بلافاصله در کمتر از ۵ s روشن شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۵-۲-۴ برآورده شود.

۵-۵-۶ اشتعال و پایداری شعله

۵-۵-۶-۱ آزمون‌ها با گاز مرجع

دیگ مطابق با زیربند ۱-۵ نصب شود و با هر گاز مرجع برای طبقه‌بندی مشعل (یا با گاز شبکه، هرکدام که مناسب باشد) در فشار عادی تأمین شود تا توان حرارتی ورودی اسمی را به دست آورد. دیگ روشن شود. تحت این شرایط الزامات زیربندهای ۴-۵-۲-۴-الف، ۴-۵-۲-۴-ب، ۴-۵-۲-۴-ج و ۴-۵-۲-۴-د مورد تأیید قرار گیرد.

الزام بر پایداری شعله به طور چشمی بررسی شود.

اشتعال با کاهش تدریجی فشار ورودی شروع می‌شود و تا حد عملکرد تجهیزات نظارت بر شعله یا کلید حد پایین فشار گاز ادامه دارد. بررسی شود که الزامات مرتبط با زیربند ۴-۲-۵-۶-ب برآورده شود.

با توان حرارتی ورودی تنظیم شده در کمینه مقدار اسمی، نسبت هوای اضافی λ در ۱٫۵ یا بیشتر تنظیم شود. یا درجه هوا کاملاً باز شود، هرکدام که مناسب است. الزامات زیربند ۴-۲-۵-۶-الف مورد تأیید قرار گیرد.

اگر تأمین گاز به شمعک بین دو شیر خودکار مشعل اصلی قرار داده شود، شیر خودکار دقیقاً در بالادست مشعل اصلی به طور عمده^۱ کاملاً باز نگه داشته شود. دیگ با یک گاز مرجع یا گاز شبکه در فشار عادی تأمین شود. الزامات زیربند ۴-۲-۶-۲ بررسی شود.

۵-۵-۶-۲ آزمون‌ها با گاز حدی

برای تمام دیگ‌ها توان حرارتی ورودی با گاز مرجع تا ۹٪ افزایش یابد یا گاز مرجع توسط گاز احتراق ناقص مرتبط جایگزین شود. الزامات زیربند ۴-۲-۵-۶-الف مورد تأیید قرار گیرد.

برای دیگ‌های مجهز به مشعل پیش اختلاط کامل، گاز مرجع توسط گاز توکشیده شعله جایگزین شود. دیگ روشن شود. الزامات زیربند ۴-۲-۵-۶-الف مورد تأیید قرار گیرد.

برای دیگ‌هایی با توان حرارتی ورودی تا ۱۵۰ kW مجهز به مشعل‌های پیش اختلاط کامل، گاز مرجع توسط بالا بردن گاز حدی بدون تنظیم مجدد بیشینه و کمینه توان حرارتی ورودی جایگزین شود. الزامات زیربند ۴-۲-۵-۶-الف مورد تأیید قرار گیرد.

1- Artificially

۷-۵-۵ مقاومت مشعل در برابر حرارت بیش از حد

۱-۷-۵-۵ دیگ‌های مجهز به مشعل‌های مخلوط سر نازل

مشعل با گاز مرجع (یا با گاز شبکه، هرکدام که مناسب است) در ۱٫۰۹ برابر بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی تغذیه شود و فشار در محفظه احتراق در بیشینه مقدار مرتبط با بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی مشخص شده توسط سازنده تنظیم شود.

پس از بررسی برآورده شدن الزامات زیربند ۴-۲-۵-۷، مشعل برای ده دقیقه کار کند.

۲-۷-۵-۵ دیگ‌های مجهز به مشعل‌های پیش اختلاط کامل

مشعل مطابق با زیربند ۵-۱ تنظیم شود. بدون تنظیم مجدد، مشعل با گاز مناسب توکشدگی شعله تأمین شود و به مدت ۱۰ min کار کند. در پایان این زمان بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۵-۷ برآورده شود.

۸-۵-۵ پیش پاک‌سازی

دیگ از زمان شروع برنامه کنترل مشعل بهره‌برداری شود. مدت زمان پیش پاک‌سازی اندازه‌گیری شود. بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۵-۸ برآورده شود.

۶-۵ تجهیزات ایمنی و کنترل

۱-۶-۵ توان حرارتی ورودی راه‌اندازی

دیگ با منبع الکتریکی در ولتاژ اسمی کار کند. بیشینه توان حرارتی ورودی راه‌اندازی اندازه‌گیری شود. تحت این شرایط بررسی شود که الزامات مشخص شده در زیربند ۴-۲-۶-۱ برآورده شود.

۲-۶-۵ زمان‌های ایمنی

آزمون‌ها با گاز مرجع یا گازهایی از خانواده یا گروه مربوطه (یا با گاز شبکه هرکدام که مناسب است) انجام شود.

۵-۲-۶-۱ زمان ایمنی اشتعال

دیگ خاموش شده و تجهیزات آشکارساز شعله از عملکرد خارج شوند.
یا کلید حد پایین فشار گاز در صورت وجود از عملکرد خارج شود. تأمین گاز قطع گردد.
علامت نشان داده شده در صورت وجود اجازه ورود گاز به شمعک و مشعل اصلی را می‌دهد. زمان
سپری شده بین این علامت و زمانی که تجهیزات ایمنی برای قطع شیر گاز فرمان می‌دهد،
اندازه‌گیری شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۶-۱ برآورده شود.

۵-۲-۶-۲ زمان ایمنی خاموش شدن

با دیگ در حال کار، مشکل شعله با قرار دادن حس‌گر شعله خارج از عملکرد شبیه‌سازی شود. زمان
سپری شده بین این عملکرد و زمانی که تجهیزات ایمنی برای قطع شیر گاز فرمان می‌دهد،
اندازه‌گیری شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۶-۲ برآورده شود.

۵-۲-۶-۳ کل زمان بسته شدن

با دیگ در حال کار، مشکل شعله با قرار دادن حس‌گر شعله خارج از عملکرد شبیه‌سازی شود. زمان
بین این دو عملکرد و زمانی که شیر به طور واقعی بسته می‌شود، اندازه‌گیری شود. بررسی شود که
الزامات زیربند ۴-۲-۶-۳ برآورده شود.

۵-۲-۶-۴ مشکل در اشتعال

تأمین گاز قطع شود. دیگ روشن شود. الزامات زیربند ۴-۲-۶-۴ بررسی شود.

۵-۲-۶-۵ مشکل شعله در حین شرایط اجرا

دیگ روشن شود. تأمین گاز قطع شود. الزامات زیربند ۴-۲-۶-۵ بررسی شود.

۵-۶-۳ بررسی عملکرد ترموستات‌های کنترل و محدود کننده‌های دمای ایمنی

شرایط سمت آب دیگ باید به نحوی باشد تا بیشینه توان حرارتی خروجی اسمی را ایجاد نماید. میزان توان خروجی از مجموعه تجهیزات آزمون^۱ باید برابر با $(\pm 5\%)$ توان حرارتی ورودی اسمی باشد.

پمپ گردش در حال عملکرد مستمر باشد. ترموستات کنترل را در بیشینه مقدار آن تنظیم کنید. عملکرد ترموستات کنترل بررسی شود.

آزمون مشابه پس از اتصال کوتاه ترموستات کنترل تکرار شود.

بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۶-۸ برآورده شود.

۵-۷ احتراق

۵-۷-۱ احتراق در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی

با گاز مرجع مناسب (یا با گاز شبکه، هرکدام که مناسب است) در فشار تغذیه عادی:

- توان حرارتی ورودی در بیشینه مقدار اسمی تنظیم شود؛

- ولتاژ تغذیه الکتریکی در مقدار اسمی تأمین شود؛

- نسبت هوای اضافی λ در مقدار تعیین شده تنظیم شود.

زمانی که دیگ به پایداری حرارتی رسید، نمونه‌ای از محصولات احتراق برداشته شود.

غلظت‌های NO_x و CO در محصولات احتراق خشک و عاری از هوا مطابق با پیوست (ث) داده شده است.

بررسی شود که الزامات زیربندهای ۴-۲-۷-۱-الف و ۴-۲-۷-۲ برآورده شود.

ولتاژ تغذیه تا ۸۵٪ ولتاژ اسمی کاهش یابد. بررسی شود که الزامات زیربند ۴-۲-۷-۱-ب رعایت شود.

زمانی که ولتاژ تغذیه به زیر ۸۵٪ ولتاژ اسمی افت پیدا کند، بررسی شود که الزامات زیربند ۱-۷-۲-۴ رعایت گردد.

توان حرارتی ورودی با گاز مرجع تا ۹٪ افزایش یابد یا گاز مرجع توسط گاز احتراق ناقص مرتبط جایگزین گردد. بررسی شود که الزامات زیربند ۱-۷-۲-۴ رعایت گردد.

۲-۷-۵ احتراق در کمینه توان حرارتی ورودی اسمی

با گاز مرجع مناسب (یا با گاز شبکه، هرکدام که مناسب است) در فشار تغذیه عادی:

- توان حرارتی ورودی در کمینه مقدار اسمی تنظیم شود؛

- ولتاژ تغذیه الکتریکی در مقدار اسمی تنظیم شود؛

- نسبت هوای اضافی λ در مقدار تعیین شده تنظیم شود.

زمانی که دیگ به پایداری حرارتی رسید، نمونه‌ای از محصولات احتراق برداشته شود.

غلظت‌های NO_x و CO در محصولات احتراق خشک و عاری از هوا مطابق با پیوست ۳ داده شده است.

بررسی شود که الزامات زیربندهای ۱-۷-۲-۴ الف و ۲-۷-۲-۴ برآورده شود.

توان حرارتی ورودی با گاز مرجع تا ۹٪ افزایش یابد یا گاز مرجع توسط گاز احتراق ناقص مرتبط جایگزین گردد.

بررسی شود که الزامات زیربند ۱-۷-۲-۴ رعایت گردد.

۳-۷-۵ احتراق در کمینه توان حرارتی ورودی کنترل شده (مشعل‌هایی با عملکرد تدریجی)

این آزمون‌ها برای تمام دیگ‌هایی با عملکرد تدریجی انجام شود.

دیگ در اولین مرحله یا در پایین‌ترین توان حرارتی هر کدام که مناسب است کار کند.

بررسی شود که الزامات زیربندهای ۱-۷-۲-۴ الف و ۲-۷-۲-۴ برآورده شود.

سپس آزمون در نقطه میانی محدوده توان حرارتی ورودی تکرار شود.

۸-۵ بازده‌های مفید

۸-۵-۱ بازده مفید در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی

دیگ با بزرگترین قطر دودکش که در دستورالعمل‌های سازنده اعلام شده است، به دودکش دستگاه آزمون متصل گردد.

دمای جریان تا 80 ± 2 °C تنظیم شود و اختلاف دما بین رفت و برگشت دیگ مطابق با زیربند ۸-۵-۱-۲ باشد.

زمانی که دیگ با ترموستات کنترل خارج از عملکرد و در حالت پایداری حرارتی قرار گیرد و دماهای رفت و برگشت ثابت باشد، اندازه‌گیری بازده می‌تواند شروع شود.

آب داغ به مخزنی که بر روی ترازوها قرار گرفته است عبور داده شود (پیش از آغاز آزمون به طور مناسب وزن خالص محاسبه شود) و همزمان اندازه‌گیری نرخ گاز شروع شود (خواندن وسیله اندازه‌گیری).

خواندن دماهای رفت و برگشت آب به تناوب انجام شود تا به میانگین دقیق برسد.

آب با جرم m_1 در مدت زمان ۱۰ min جمع شود. با این وجود زمانی که توان حرارتی ورودی دیگ به جمع آوری آب با حجم زیاد نیاز داشته باشد، آزمون را می‌توان در مدت زمان کوتاه‌تری انجام داد. اگر جرم آب را نتوان اندازه‌گیری کرد، مجاز به اندازه‌گیری نرخ جریان آب در حین مدت زمان مشخص و محاسبه جرم آب معادل می‌باشیم. با این وجود، دقت و درستی در اندازه‌گیری نرخ جریان برای محاسبه بازده با رواداری‌های مورد نیاز، باید کافی باشد.

زمان انتظار ۱۰ min، یا در صورت نیاز، مدت زمان کوتاه‌تر به منظور ارزیابی تبخیر مرتبط با مدت زمان آزمون مورد نیاز است. جرم m_2 به دست می‌آید.

جرم $m_1 - m_2 = m_3$ مربوط به مقدار تبخیر است که باید به m_1 اضافه شود، از این رو جرم آب تصحیح‌شده $m = m_1 + m_3$ می‌باشد.

مقدار حرارت انتقال یافته از دیگ به آب جمع شده در مخزن متناسب با جرم تصحیح شده m و با اختلاف بین دماهای t_1 در آب سرد ورودی و t_2 در خروجی دیگ می باشد. بازده مفید از طریق معادله زیر محاسبه می شود:

$$\eta_u = \frac{4.186 \times m \times (t_2 - t_1) + D_p}{10_3 \times V_{r(10)} \times H_i} \times 100 \quad (9)$$

که در آن :

η_u : بازده مفید برحسب درصد است؛

m : مقدار تصحیح شده آب، برحسب کیلوگرم (Kg) است؛

$V_{r(10)}$: گاز مصرفی اندازه گیری شده در حین ۱۰ min آزمون، تصحیح شده با دمای 15°C ، فشار 101325 mbar ، برحسب مترمکعب (m^3) است؛

H_i : ارزش حرارتی خالص گاز استفاده شده، برحسب مگاژول بر مترمکعب (MJ/m^3)، (گاز خشک در دمای 15°C و فشار 101325 mbar) است؛

D_p : اتلاف حرارتی ناشی از مجموعه تجهیزات آزمون مرتبط با متوسط دمای جریان آب، با در نظر گرفتن سهم حرارت از پمپ گردش برحسب کیلو ژول (kJ) می باشد (روش کالیبراسیون کاربردی برای تعیین D_p در پیوست ب شرح داده شده است).

اندازه گیری عدم قطعیت به روشی انتخاب شود که عدم قطعیت کلی در اندازه گیری بازده با رواداری $\pm 2\%$ را تأمین نماید.

بازده مفید در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی تعیین شود.

الزامات زیربند ۴-۲-۸-۱ مورد تأیید قرار گیرد.

۲-۸-۵ بازده مفید در بار جزئی

۱-۲-۸-۵ کلیات

برای تعیین بازده مفید در بار مرتبط با ۳۰٪ بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی، سازنده می‌تواند روش مستقیم یا غیرمستقیم را انتخاب نماید. بررسی شود که الزامات زیربند ۲-۸-۲-۴ برآورده شود.

۲-۲-۸-۵ روش مستقیم

دیگ همان‌گونه که در زیربند ۲-۲-۱-۵ مشخص شده است نصب شود و با یکی از گازهای مرجع (یا با گاز شبکه، هرکدام که مناسب است) برای تعیین بازده مفید در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی تغذیه شود.

در طول انجام آزمون، نرخ حجمی آب با رواداری $\pm 1\%$ با در نظر گرفتن تغییرات دما ثابت نگه‌داشته شود، و پمپ به طور مستمر کار کند.

۱-۲-۲-۸-۵ حالت n° 1

دیگ در مجموعه تجهیزات آزمون که در شکل‌های ۱ یا ۲ شرح داده شده است (یا هر مجموعه تجهیزات آزمون دیگری که کمینه نتایج قابل مقایسه و دقت اندازه‌گیری معادل را نشان دهد) نصب شود.

دمای آب برگشتی دیگ با بیشینه اختلاف در این دما با رواداری $\pm 1K$ در حین مدت زمان اندازه‌گیری در دماهای مناسب ثابت نگه‌داشته شود که عبارتند از:

- $^{\circ}C (47 \pm 1)$ برای دیگ‌های معمول، و

- $^{\circ}C (37 \pm 1)$ برای دیگ‌های دماپایین.

اگر کنترل دیگ اجازه بهره‌برداری از آب برگشتی که دمای آن پایین است را ندهد، آزمون در پایین‌ترین دمای آب برگشتی سازگار با کنترل دیگ انجام می‌شود.

یک کلید تنظیم زمان به ترموستات محل نصب شود تا به چرخه کاری ۱۰ min برسد.

زمان خاموشی (t_3) و زمان‌های عملکرد (t_1, t_2, t_1, t_2 و t_{22}) همان‌گونه که در زیربند ۵-۸-۲-۳-۲ ذکر شده است، محاسبه شوند.

دماهای رفت و برگشت دیگ به طور مستمر و مستقیم اندازه‌گیری شوند.

زمانی که اندازه‌گیری بازده در سه چرخه پی‌درپی، با هر مقایسه دو به دو، تا بیش از ۰,۵٪ اختلاف نداشته باشد، دیگ در حالت پایداری حرارتی در نظر گرفته می‌شود. در این مورد، نتیجه با مقدار میانگین دست‌کم سه چرخه پی‌درپی اندازه‌گیری شده برابر می‌باشد. برای موارد دیگر، مقدار میانگین با دست‌کم ده چرخه پی‌درپی محاسبه می‌شود.

شکل‌های مربوط به گاز و آب مصرفی در چرخه‌های کامل مشخص شده‌اند.

بازده با استفاده از معادله زیربند ۵-۸-۱ تعیین شود.

انحراف با رواداری $\pm 2\%$ ، با توجه به 30% توان حرارتی ورودی اسمی مجاز است. برای انحرافات تا رواداری $\pm 4\%$ باید دو اندازه‌گیری انجام شود، که یکی در بالا و یکی در پایین‌تر از 30% توان حرارتی ورودی اسمی می‌باشد. بازده متناظر با 30% توسط میان‌یابی خطی تعیین شود.

۵-۸-۲-۲-۲ حالت n° 2

دیگ در مجموعه تجهیزات آزمون که در شکل‌های ۱ یا ۲ شرح داده شده است (یا هر مجموعه تجهیزات آزمون دیگری که دست‌کم نتایج قابل مقایسه و دقت اندازه‌گیری معادل را نشان دهد) نصب گردد.

دماهای رفت و برگشت دیگ و عملکرد و چرخه‌های خاموشی توسط تنظیمات دیگ داده شده است. زمانی که $(30 \pm 2)\%$ بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی از طریق مبدل حرارتی تأمین شود، دماها به طور مستمر تا جایی که ممکن است نزدیک به رفت و برگشت دیگ اندازه‌گیری شوند.

میانگین دمای آب نباید از دماهای داده شده زیر کمتر باشد که عبارتند از:

- ۵۰ °C برای دیگ‌های معمول، و

- ۴۰ °C برای دیگ‌های دماپایین.

اگر کنترل دیگ اجازه بهره‌برداری از آب برگشتی که دمای آن پایین است را ندهد، آزمون در پایین‌ترین دمای آب برگشتی سازگار با کنترل دیگ انجام می‌شود.

زمانی که اندازه‌گیری بازده در سه چرخه پی‌درپی، با هر مقایسه دو به دو، تا بیش از ۰٫۵٪ اختلاف نداشته باشد، دیگ در حالت پایداری حرارتی در نظر گرفته می‌شود. در این مورد، نتیجه با مقدار میانگین دست‌کم سه چرخه پی‌درپی اندازه‌گیری شده برابر می‌باشد. برای موارد دیگر، مقدار میانگین با دست‌کم ده چرخه پی‌درپی محاسبه می‌شود.

شکل‌های مربوط به گاز و آب مصرفی در چرخه‌های کامل مشخص شده‌اند.

بازده با استفاده از معادله زیرین ۵-۸-۱ تعیین شود.

انحراف با رواداری $\pm 2\%$ ، با توجه به ۳۰٪ توان حرارتی ورودی اسمی مجاز می‌باشد. برای انحرافات تا میزان رواداری $\pm 4\%$ باید دو اندازه‌گیری انجام شود، که یکی در بالا و یکی پائین‌تر از ۳۰٪ توان حرارتی ورودی اسمی می‌باشد. بازده متناظر با ۳۰٪ توسط میان‌یابی خطی تعیین شود.

۵-۸-۲-۳ روش غیرمستقیم

۵-۸-۲-۳-۱ اندازه‌گیری‌ها

۵-۸-۲-۳-۱-۱ بازده مفید با توان حرارتی ورودی اسمی در دمای ۵۰°C

آزمون زیرین ۵-۸-۱، در توان حرارتی ورودی اسمی، با دماهای رفت و برگشت زیر که در جدول ۵ داده شده است تکرار شود.

جدول ۵- دماهای رفت و برگشت در توان حرارتی ورودی اسمی

دمای متوسط (°C)	دمای برگشت (°C)	دمای رفت (°C)	
۵۰±۱	۴۰±۱	۶۰±۲	دیگ معمول
۴۰±۱	۳۰±۱	۵۰±۲	دیگ دمایی پایین

مقدار اندازه‌گیری شده η_1 یادداشت شود.

۵-۸-۲-۳-۱-۲ بازده مفید در کمینه نرخ کنترل شده

اگر دیگ با سیستم کنترل مجهز به مشعل اصلی با نرخ کاهش یافته نصب شود، آزمون در کمینه توان حرارتی ورودی تنظیم‌شده در دماهای رفت و برگشت زیر که در جدول ۶ داده شده است، انجام می‌شود.

جدول ۶- دماهای رفت و برگشت در کمینه نرخ کنترل شده

دمای متوسط (°C)	دمای برگشت (°C)	دمای رفت (°C)	
۵۰±۱	۴۵±۱	۵۵±۲	دیگ معمول
۴۰±۱	۳۵±۱	۴۵±۲	دیگ دمایی پایین

مقدار اندازه‌گیری شده η_2 نام‌گذاری شود.

اگر دیگ با سیستم کنترل مجهز به دو مشعل اصلی با نرخ‌های کاهش یافته نصب شود، که در آن یکی دارای توان حرارتی ورودی بیشتر از ۳۰٪ توان حرارتی ورودی اسمی و دیگری دارای توان حرارتی ورودی کمتر از ۳۰٪ توان حرارتی ورودی اسمی باشد، بازده‌های متناظر با دو ورودی تعیین می‌شوند.

مقادیر اندازه‌گیری شده به صورت زیر نام‌گذاری شوند:

- η_{21} برای توان حرارتی ورودی بزرگتر؛

- η_{22} برای توان حرارتی ورودی کوچکتر.

۵-۸-۲-۳-۱-۳ اتلاف حالت آماده به کار

نصب تجهیزات آزمون در شکل ۱۲ شرح داده شده است.

مدارهای رابط قسمت‌های مختلف تجهیزات، باید عایق‌بندی شده و تا حد ممکن کوتاه باشد. اتلاف طبیعی تجهیزات آزمون و توزیع حرارتی پمپ برای نرخ‌های جریان متفاوت در آغاز برای در نظر گرفتن آن‌ها تعیین شوند (به پیوست پ مراجعه شود).

دیگ با بزرگترین قطر دودکش آزمون که در دستورالعمل‌های فنی توسط سازنده تعیین شده است، نصب گردد.

دمای آب دیگ تا دمای متوسط $K (30 \pm 5)$ بالاتر از دمای محیط برای دیگ‌های معمول یا $K (20 \pm 5)$ برای دیگ‌های دمایی رسانیده شود. سپس تامین گاز قطع گردد، پمپ اضافی (۱۱) و پمپ دیگ، در صورت وجود، متوقف شوند و مسیر مبدل (۱۲) قطع گردد.

با گردش آب به طور مستمر توسط پمپ (۵) در مجموعه تجهیزات آزمون، توزیع حرارتی دیگ الکتریکی به گونه‌ای تنظیم گردد تا در شرایط ثابت، دارای اختلاف $K (30 \pm 5)$ بین دمای متوسط آب و دمای محیط برای دیگ‌های معمول یا $K (20 \pm 5)$ برای دیگ‌های دمایی رسانیده باشد. در طول آزمون، تغییرات در دمای اتاق نباید از $2K$ در ساعت بیشتر شود.

سپس موارد زیر اندازه‌گیری شود:

- P_m توان الکتریکی مصرفی توسط دیگ الکتریکی کمکی، تصحیح‌شده برای اتلاف توزیع حرارتی

پمپ (۵) در مجموعه تجهیزات آزمون برحسب کیلووات (kW)؛

- T دمای متوسط آب معادل با متوسط دمای تعیین‌شده توسط ۲ پراب (۲) در رفت و برگشت دیگ

مورد آزمون، برحسب درجه سلسیوس ($^{\circ}\text{C}$)؛

- T_A دمای محیط در حین آزمون، برحسب درجه سلسیوس ($^{\circ}\text{C}$) است.

اتلاف حالت آماده به کار P_s ، برای دمای محیط $^{\circ}\text{C}$ ۲۰، برحسب کیلووات (kW) تعیین می‌شود که

از طریق معادله‌های زیر محاسبه می‌شود:

$$(10) \quad P_S = P_m \left[\frac{30}{T - T_A} \right]^{1.25}, \quad \text{برای دیگ‌های معمول با دمای متوسط آب } ^{\circ}\text{C} 50,$$

$$(11) \quad P_S = P_m \left[\frac{20}{T - T_A} \right]^{1.25}, \quad \text{و برای دیگ‌های دمایی با دمای متوسط آب } ^{\circ}\text{C} 40,$$

۵-۸-۲-۳-۲ محاسبات

بازده مفید برای یک بار معادل ۳۰٪ بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی در میانگین دمای آب $^{\circ}\text{C}$ ۵۰

برای دیگ‌های معمول و $^{\circ}\text{C}$ ۴۰ برای دیگ‌های دمایی، برای یک چرخه کنترل محاسبه شود.

نمادهای جدول ۷ استفاده شده است.

جدول ۷- نمادها و مقادیر مورد نیاز برای محاسبه بازده مفید در بار جزئی

مقادیر اندازه‌گیری شده در دمای (۵۰ °C)	زمان عملکرد (s)	توان حرارتی ورودی (kW)	فازهای عملکرد در مشعل اصلی
بازده %			
η_1	t_1	Q_1	نرخ کامل
η_2	t_2	Q_2	نرخ کاهش یافته
η_{21}	t_{21}	Q_{21}	نرخ کاهش یافته $0.3 Q_1 <$
η_{22}	t_{22}	Q_{22}	نرخ کاهش یافته $0.3 Q_1 >$
اتلاف آماده به کار P_s (kW)	t_3	Q_3	خاموشی کنترل شده ^۱
1- Controlled off			

بازده از طریق نسبت انرژی مفید به انرژی تأمین شده توسط گاز در حین یک چرخه ۱۰ min محاسبه شود.

با توجه به وسایل کنترل، چرخه‌های عملکرد زیر را می‌توان شناسایی کرد، که متناظر با معادله جدول ۸ می‌باشد و عبارتند از:

الف- عملکرد پایدار با $Q_2 = 0.3 Q_1$ (نرخ کاهش یافته ثابت یا تدریجی) ؛

ب- نرخ کامل / خاموشی کنترل شده (یک نرخ ثابت شده) ؛

- پ- عملکرد نرخ کاهش یافته / خاموشی کنترل شده (در جایی که کمینه توان حرارتی ورودی $Q_2 > 0.3 Q_1$ است یک یا چند نرخ کاهش یافته یا تدریجی وجود دارد) (یا اگر چرخه ۶ توسط طراحی وجود دارد، اشتعال در نرخ کامل انجام شود)؛
- ت- عملکرد نرخ کامل / نرخ کاهش یافته (در جایی که کمینه توان حرارتی ورودی $Q_2 < 0.3 Q_1$ است یک یا چند نرخ کاهش یافته وجود دارد)؛
- ث- عملکرد با دو نرخ کاهش یافته (در جایی که $Q_{21} > 0.3 Q_1$ و $Q_{22} < 0.3 Q_1$ است)؛
- ج- عملکرد نرخ کامل / نرخ کاهش یافته / خاموشی کنترل شده (در صورت طراحی، اشتعال در Q_1 برای زمان t_1 ، با یک یا چند نرخ کاهش یافته یا تدریجی انجام شود به گونه‌ای که چرخه شامل یک قطع کنترل شده ($t_3 > 0$) باشد؛ در غیر این صورت چرخه ۴ در قسمت بالا به کار برده شود).
- بازده همان گونه که در جدول ۸ نشان داده شده است، محاسبه شود.

جدول ۸ - محاسبه بازده مفید با بار جزئی

بازده مفید (%)	مقدار	زمان‌های چرخه (s)	توان حرارتی ورودی	شرایط عملکرد	
$\eta_u = \eta_2$	η_2	$t_2=600$	$Q_2=0.3 Q_n$	نرخ کاهش یافته	۱
$\eta_u = \frac{\eta_1}{100} \frac{Q_1 t_1 + 0,8 Q_3 t_3 - P_s t_3}{Q_1 t_1 + Q_3 t_3} \times 100$	η_1 P_s	$t_1 = \frac{180 Q_1 - 600 Q_3}{Q_1 - Q_3}$ $t_3 = 600 - t_1$	$Q_1=Q_n^a$ $Q_3 =$ مشعل با شمعک دائم	نرخ کامل خاموشی کنترل شده	۲
$\eta_u = \frac{\eta_{21}}{100} \frac{Q_{21} t_{21} + 0,8 Q_3 t_3 - P_s t_3}{Q_{21} t_{21} + Q_3 t_3} \times 100$	η_{21} P_s	$t_{21} = \frac{180 Q_{21} - 600 Q_3}{Q_{21} - Q_3}$ $t_3 = 600 - t_{21}$	$Q_{21} > 0.3 Q_n$ $Q_3 =$ مشعل با شمعک دائم	نرخ کاهش یافته خاموشی کنترل شده	۳
$\eta_u = \frac{\eta_1}{100} \frac{Q_1 t_1 + (\frac{\eta_{22}}{100}) Q_{22} t_{22}}{Q_1 t_1 + Q_{22} t_{22}} \times 100$	η_1 η_{22}	$t_1 = \frac{180 Q_1 - 600 Q_{22}}{Q_1 - Q_{22}}$ $t_{22} = 600 - t_1$	$Q_1=Q_n^a$ $Q_{22} < 0.3 Q_n$	نرخ کامل نرخ کاهش یافته	۴
$\eta_u = \frac{\eta_{21}}{100} \frac{Q_{21} t_{21} + \frac{\eta_{22}}{100} Q_{22} t_{22}}{Q_{21} t_{21} + Q_{22} t_{22}} \times 100$	η_{21} η_{22}	$t_{21} = \frac{180 Q_{21} - 600 Q_{22}}{Q_{21} - Q_{22}}$ $t_{22} = 600 - t_{21}$	$Q_{21} > 0.3 Q_n$ $Q_{22} < 0.3 Q_n$	نرخ کاهش یافته ۱ نرخ کاهش یافته ۲	۵

ادامه جدول ۸- محاسبه بازده مفید با بار جزئی

شرایط عملکرد	توان حرارتی ورودی	زمان‌های چرخه (s)	مقدار	بازده مفید (%)
۶ نرخ کامل	$Q_1 = Q_n^a$	$t_1 =$ مقدار اندازه‌گیری شده (به پیوست Q مراجعه شود)	η_1	$\eta_u = \frac{\frac{\eta_1}{100} Q_1 t_1 + \frac{\eta_2}{100} Q_2 t_2 + 0,8 Q_3 t_3 - P_s t_3}{Q_1 t_1 + Q_2 t_2 + Q_3 t_3} \times 100$
نرخ کاهش یافته	Q_2	$t_2 = \frac{(180 - t_1) Q_1 - (600 - t_1) Q_3}{Q_2 - Q_3}$	η_2	
خاموشی کنترل شده	$Q_3 =$ مشعل با شمعک دائم	$t_3 = 600 - (t_1 + t_2)$	P_s	

Q_n^a توسط میانگین حسابی Q_a در بیشینه و کمینه توان حرارتی ورودی برای دیگ‌هایی با نرخ ارزیابی شده جایگزین می‌شود.

۹-۵ چگالش

دیگ در پایین‌ترین دمای تعیین‌شده در دستورالعمل سازنده به مدت یک ساعت کار کند. الزامات زیربند ۴-۲-۹ بررسی شود.

۶ علامت‌گذاری و دستورالعمل‌ها

۱-۶ علامت‌گذاری

۱-۱-۶ پلاک اطلاعات

هر دیگ باید حاوی پلاک اطلاعات پاک‌نشده باشد که بر روی تجهیزات قابل رویت است، این پلاک به طور محکم ثابت می‌شود و بادوام است، و دست‌کم شامل اطلاعات زیر است:

الف- نام یا علامت تجاری سازنده؛

ب- شماره سریال و سال ساخت؛

پ- مدل دیگ؛

ج- فشار تأمین گاز برحسب میلی‌بار، اگر چند فشار عادی را می‌توان برای همان گروه گاز مورد استفاده قرار داد. با یک مقدار عددی و واحد «میلی‌بار» تعیین می‌شوند؛

چ- توان خروجی مفید اسمی یا، برای دیگ‌هایی با نرخ ارزیابی‌شده، بیشینه و کمینه و توان‌های خروجی مفید برحسب کیلووات، که با علامت "P" نشان داده می‌شود، با پیروی از علامت‌های معادل، مقادیر عددی و واحد «کیلووات» نمایش داده می‌شود؛

ح- توان حرارتی ورودی اسمی برای دیگ‌هایی با نرخ ارزیابی‌شده، بیشینه و کمینه توان‌های حرارتی ورودی، برحسب کیلووات، نشان داده شده با علامت "Q" با پیروی از علامت‌های معادل، مقادیر عددی و واحد «کیلووات» نمایش داده می‌شود؛

خ- بیشینه فشار آب که در آن دیگ می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد، برحسب بار، نشان داده‌شده توسط علامت PMS با پیروی از علامت‌های معادل، مقادیر عددی و واحد «بار» نمایش داده می‌شود؛

د- منبع الکتریکی؛

- ماهیت توسط علامت "~" یا "=" نشان داده می‌شود؛

- ولتاژ اسمی منبع الکتریکی در ولتاژهای نشان داده شده توسط مقدار عددی که با واحد "V"

نمایش داده می‌شود؛

- توان مصرفی برحسب وات نشان داده شده با مقدار عددی که با واحد "W" نمایش داده

می‌شود.

ذ- رده NO_x دیگ توسط بیشینه مقدار انتشار در این رده برحسب میلی‌گرم بر کیلووات ساعت که

در پرانتز تعیین می‌شود.

پاک نشدن علامت‌گذاری‌ها توسط آزمون انجام شده مطابق با زیربند ۷-۱۴ در

استاندارد EN60335-1: 2002 بررسی می‌شود.

۲-۱-۶ علامت‌گذاری تکمیلی

با یک پلاک اضافی، تجهیزات باید قابل رویت و حاوی اطلاعات پاک نشدنی مرتبط با وضعیت تنظیم

باشد که به صورت زیر می‌باشد:

الف- کشورهای مقصد مستقیم مطابق با علائمی در زیربند ۶-۱-۱؛

ب- گروه گاز یا محدوده، نشان نوع گاز، فشار تأمین گاز و / یا فشار کوپل مطابق

با استاندارد EN437 (به طور مثال ۲ L - ۲۰ - G ۲۰ mbar).

این اطلاعات می‌تواند بر روی پلاک اطلاعات ثبت شود.

۳-۱-۶ بسته‌بندی

بسته‌بندی باید حاوی طبقه‌بندی‌ها، نوع تجهیزات و اطلاعات داده شده بر روی پلاک اطلاعات

تکمیلی (به زیربند ۶-۱-۲ مراجعه شود) همچنین هشدارهایی مطابق با زیربند ۶-۱-۴ باشد.

۴-۱-۶ هشدارها بر روی دیگ و بسته‌بندی

هشدارها بر روی دیگ باید برای استفاده کننده قابل رویت باشد.

الف- دیگ را فقط می‌توان در محلی با الزامات تهویه مناسب نصب کرد؛

ب- پیش از نصب دیگ دستورالعمل‌های نصب را بخوانید؛

پ- پیش از روشن کردن دیگ دستورالعمل‌های استفاده کننده را بخوانید.

۲-۶ دستورالعمل‌ها

۱-۲-۶ دستورالعمل‌های فنی^۱

هر دیگ باید همراه با دستورالعمل‌هایی باشد که الزاماتی برای نصب، تنظیم و خدمات دیگ مطابق مقررات کشور به زبان فارسی و در صورت نیاز به زبان انگلیسی در آن لحاظ شده باشد. در تمام موارد، مدارک باید به زبان فارسی داده شود و باید حاوی اطلاعات تاریخ انتشار باشد. این دستورالعمل‌ها باید دست‌کم شامل اطلاعات زیر باشد:

الف- اطلاعات بر روی پلاک، به استثنای شماره سریال و سال ساخت؛

ب- بیشینه دمای آب برحسب درجه سلسیوس (کمتر یا مساوی 105°C)؛

پ- کمینه دمای برگشتی برحسب درجه سلسیوس؛

ت- هشدار برای دیگ‌هایی با دمای عملکرد معمول بیشتر از 90°C ؛

ث- دیگ فقط باید به منظور مجهز کردن تجهیزات حرارتی طراحی شده برای دماهای ایمنی با کمینه

110°C یا 120°C ، هر کدام که مناسب است، مورد استفاده قرار گیرد؛

ح- خدمات مورد نیاز و بازده سرویس‌های دوره‌ای توصیه شده؛

ج- روش پیشنهادی برای تمیز کردن دیگ؛

ح- اگر این موارد برای نصب درست و استفاده دیگ لازم دانسته شود به استانداردهای مشخص و یا

مقررات خاصی مراجعه شود؛

1- Technical instructions

- خ- نمودار سیم‌کشی الکتریکی با پایانه‌ها (شامل کنترل خارجی)؛
- د- به تنظیماتی اشاره شود که می‌تواند مورد استفاده قرار گیرد؛
- ذ- احتیاط‌هایی که برای محدود کردن سطح صدای عملکرد از تجهیزات در نظر گرفته می‌شود؛
- ر- برای دیگ‌هایی که مجهز به تجهیزات الکتریکی هستند الزام بر اتصال به زمین می‌باشد؛
- ز- برای سیستم‌های مدار بسته^۱، دستورالعمل‌های مرتبط با نصب مخزن انبساط تحت فشار زمانی که دیگ برای این نوع سیستم به گونه‌ای طراحی شده است که در ابتدا با این وسیله نصب نمی‌شود؛
- س- در صورت لزوم اشاره شود که دیگ فقط با سیستم حرارت مرکزی مجهز به یک منبع انبساط باز می‌تواند نصب شود؛
- ش- اطلاعات مورد نیاز مرتبط با اتصال تأمین گاز، فشار تغذیه، نظارت بر فشار و فشار تنظیم؛
- ص- برای دیگ‌هایی که قادر به بهره‌برداری از چند گاز می‌باشند، اطلاعات برای بهره‌برداری لازم به منظور تغییر از یک گاز به گاز دیگر باید موجود باشد و نشان دهد که تنظیمات و اصلاحات فقط باید توسط یک شخص دارای صلاحیت انجام شود و وسیله تنظیم باید پس از تنظیم نشت‌بندی شود؛
- ض- کمینه فاصله‌ها از موادی که به آسانی قابل اشتعال می‌باشند ارائه شود؛
- ط- در صورت لزوم، اطلاعات ارائه شود که دیواره‌های حساس در برابر حرارت، برای مثال چوب، باید توسط عایق مناسب محافظت شود و فاصله مشاهده شده بین دیواره‌ها نزدیک به دیگ و اجزاء داغ در قسمت خارجی دیگ وجود داشته باشد؛
- ظ- جدولی برای طبقه‌بندی‌های مختلف و گازهای مختلف، نرخ‌های جرم یا حجم برحسب مترمکعب بر ساعت یا کیلوگرم بر ساعت اعلام شده است، که در شرایط معین استفاده (15°C)، $1013/25\text{ mbar}$ (گاز خشک) یا فشار گاز در مشعل به عنوان تابعی از فشار در محفظه احتراق تعیین شود؛

1- Sealed system

ع- توصیف کلی از دیگ، با تصویری از قسمت‌های اصلی (قطعات پیش مونتاژ) که می‌تواند برداشته یا جایگزین شود؛

غ- اطلاعات زیر باید وجود داشته باشد:

۱- اگر دیگ دارای پمپ باشد منحنی خصوصیات ارتفاع معادل فشار پمپ در اتصال خروجی

دیگ ارائه شود؛

۲- یا برای دیگ تأمین‌شده بدون اتلاف فشار به عنوان تابعی از نرخ گذر آب، به شکل جدول

یا ترسیمی باشد.

ف- برای محاسبات دودکش، دمای متوسط محصولات احتراق و نرخ گذر جرمی برحسب گرم بر

ثانیه؛

ق- زمانی که الزامات ملی برای جلوگیری از چگالش در دودکش انجام نمی‌شود، اندازه‌ها باید در نظر

گرفته شوند؛

ک- در صورت مرتبط بودن، اشاره شود که دیگ مقرر است منحصرأ در تأسیسات گاز با یک کنتور

مجهز به گاورنر فشار نصب گردد؛

گ- اطلاعاتی در مورد تأمین هوا و الزامات تهویه محلی که دیگ در آن نصب می‌شود، ارائه گردد.

۲-۲-۶ دستورالعمل‌های مصرف‌کننده

این دستورالعمل‌ها، که باید در زمان تحویل دادن دیگ همراه آن باشد، برای مصرف‌کننده در نظر

گرفته می‌شود، و باید شامل موارد زیر باشد:

الف- توصیه می‌شود در صورت اقتضاء سرویس‌کار مجاز واحد تولیدی برای نصب، و تنظیم دیگ

فراخوانده شود؛

ب- عملکردهای شروع و توقف دیگ مشخص شود؛

پ- عملیات مورد نیاز برای عملکرد معمول، تمیز کردن دیگ شرح داده شود و خاطرنشان شود که

دیگ باید بررسی و به طور دوره‌ای توسط شخص تأیید صلاحیت‌شده تعمیر و نگهداری شود؛

ت- در صورت نیاز برای جلوگیری از یخ‌زدگی تمام احتیاط‌ها شرح داده شود؛

ث- هشدار در مورد جلوگیری از استفاده نادرست داده شود؛

ج- توجه مصرف‌کننده‌ها را به تأمین هوا و الزامات تهویه در محلی که دیگ در آن نصب می‌شود جلب

کرد؛

چ- در صورت نیاز، توجه مصرف‌کننده را در مورد خطرات سوختگی در صورت تماس مستقیم با

دریچه بازدید یا قسمت‌های مجاور آن جلب کند.

۳-۲-۶ ترکیب شیمیایی مایع چگالیده برای دیگ‌های دماپایین

اگر ترکیب توسط مقررات ملی مورد نیاز باشد، سازنده باید ترکیب شیمیایی ممکن برای مایع

چگالیده (pH، فلزات سنگین و غیره) را معرفی نماید.

۴-۲-۶ دستورالعمل‌های تبدیل

قسمت‌هایی که برای تبدیل به دیگ خانواده گاز، دیگ گروه، دیگ محدوده و / یا دیگ فشار تغذیه در

نظر گرفته شده است، باید با دستورالعمل‌های تبدیل برای سرویس کار مجاز واحد تولیدی همراه شود.

این دستورالعمل‌ها باید شامل موارد زیر باشد:

الف- قسمت‌های مورد نیاز برای تبدیل و وسیله‌های شناسایی آن‌ها مشخص شود؛

ب- عملکردهای لازم به منظور تغییر قسمت‌ها و تنظیم درست، در جایی که مورد نیاز است به وضوح

مشخص شود؛

پ- تعیین شود که نشت‌بند‌های خراب‌شده باید دوباره ساخته شود و یا تمام وسایل تنظیم باید

نشت‌بند شود؛

ت- اظهار شود که برای عملکرد تجهیزات با یک کوپل فشار، هرگاورنر فشار باید در محدوده فشارهای عادی غیرقابل استفاده شود، یا خارج از عملکرد قرار گیرد و در آن وضعیت نشت‌بند شود.

یک برچسبی که قرار است بر روی دیگ نصب شود باید با قسمت‌ها و دستورالعمل‌های تبدیل تأمین شود. باید این امکان وجود داشته باشد که بر روی این برچسب علامت گذاری تکمیلی مشخص شده

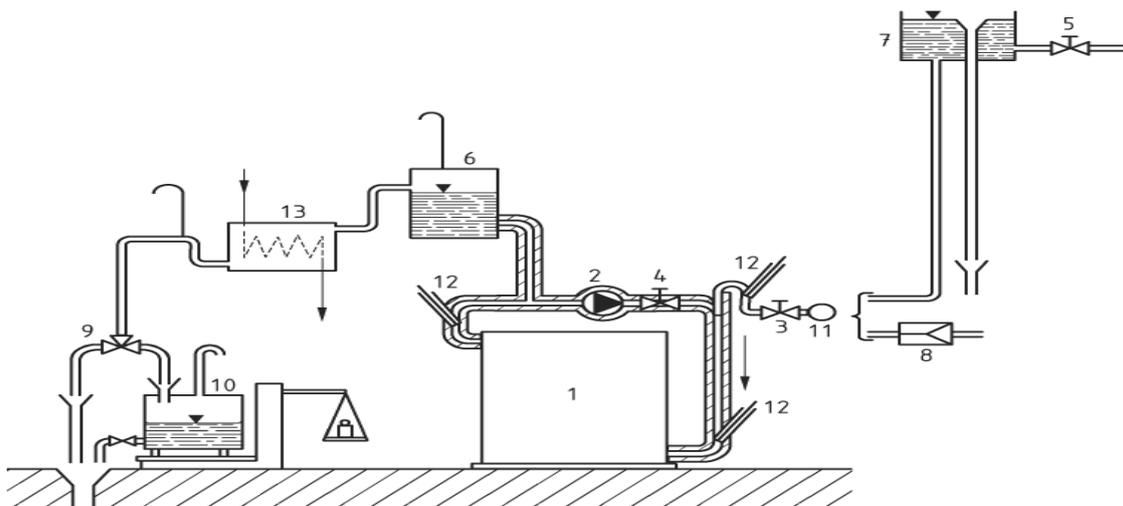
در زیربند ۶-۱-۲ موارد زیر را نشان دهد:

الف- گروه یا محدوده گاز؛

ب- نوع گاز؛

پ- فشار تأمین گاز و یا کوپل فشار؛

ت- توان حرارتی ورودی تنظیم‌شده، در جایی که مناسب است.

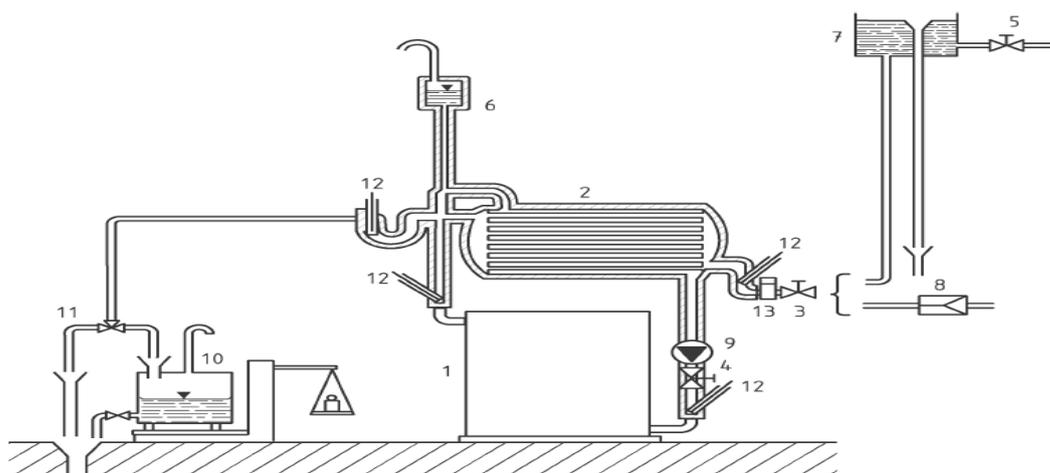

راهنما :

دیگ تحت آزمون	1
پمپ گردشی	2
شیر کنترل I	3
شیر کنترل II	4
شیر کنترل III	5
مخزن جبرانی	6
مخزن با سطح ثابت آب	7
اتصال به شبکه آب رسانی با فشار ثابت	8
شیر سه راهه	9
مخزن توزین	10
کنتور آب	11
حس گرهای اندازه گیری دما	12
خنک کننده	13

شکل ۱- مجموعه تجهیزات آزمون با راه اندازی مستقیم (به زیربندهای ۱-۲-۲-۸-۵ و ۲-۲-۲-۸-۵ و

پیوست ب مراجعه شود)

راهنما :

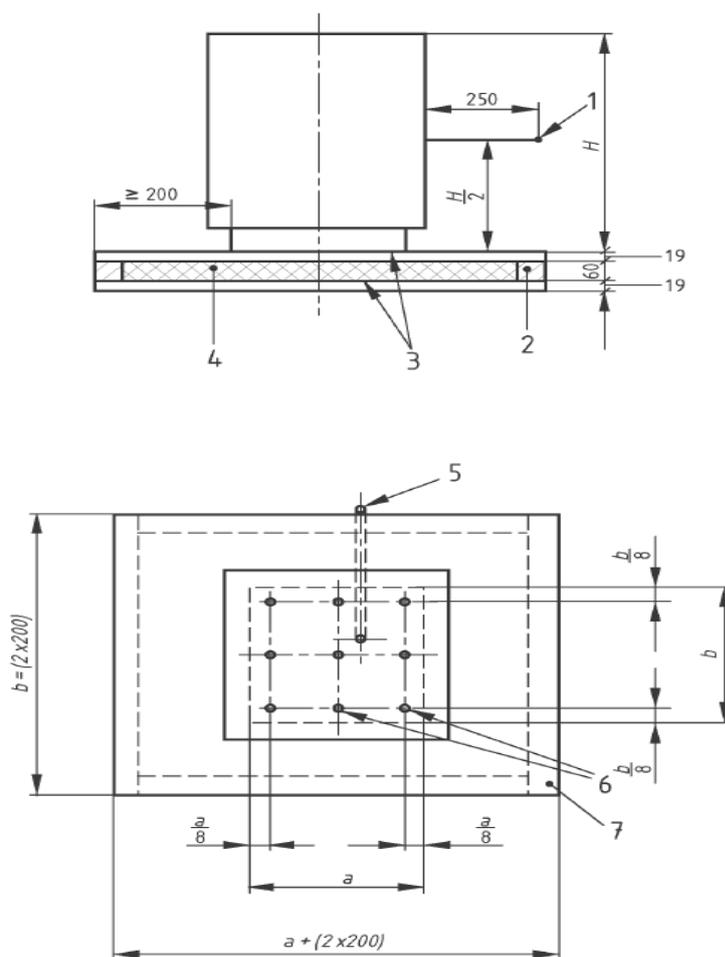
دیگ	1
مبدل حرارتی	2
شیر کنترل I	3
شیر کنترل II	4
شیر کنترل III	5
مخزن انبساط (در سیستم گردش نمی‌باشد)	6
مخزن با سطح ثابت آب	7
اتصال به شبکه آب رسانی با فشار ثابت	8
پمپ گردش	9
مخزن توزین	10
شیر سراهه	11
حس‌گرهای اندازه‌گیری دما	12
کنتور آب	13

شکل ۲- مجموعه تجهیزات آزمون با مبدل حرارتی (به زیربند ۵-۸-۲-۱ و زیربند ۵-۸-۲-۲ و

پیوست ب مراجعه شود)

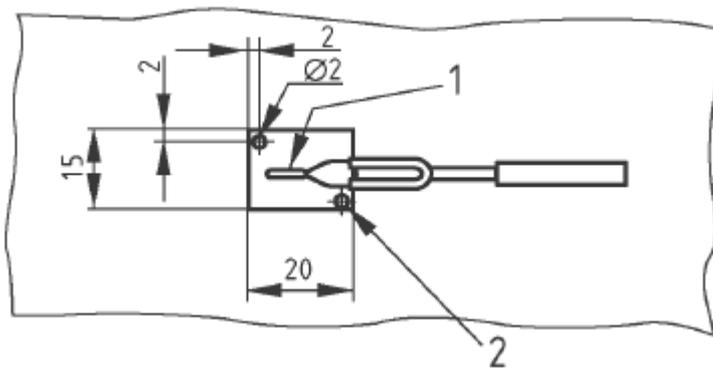
ابعاد بر حسب میلی متر می باشد.

راهنما :

1	محل اندازه گیری دمای هوا
2	قاب مربعی از چوب
3	قاب چوبی صنوبر (نروژی) با شیار و زبانه
4	پشم شیشه
5	لوله خالی برای کابل اندازه گیری
6	نقاط اندازه گیری
7	اتاق آزمون برای اندازه گیری دمای کف محل نصب

شکل ۴- پیکربندی آزمون برای تعیین دمای کف محل نصب (به زیربند ۵-۴-۵ مراجعه شود)

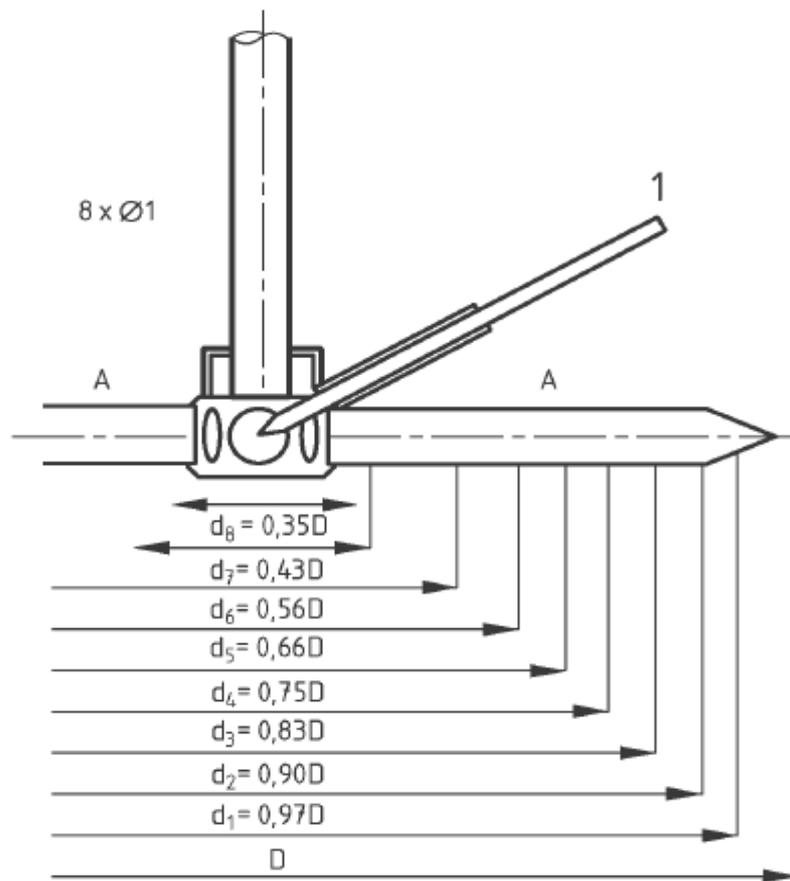
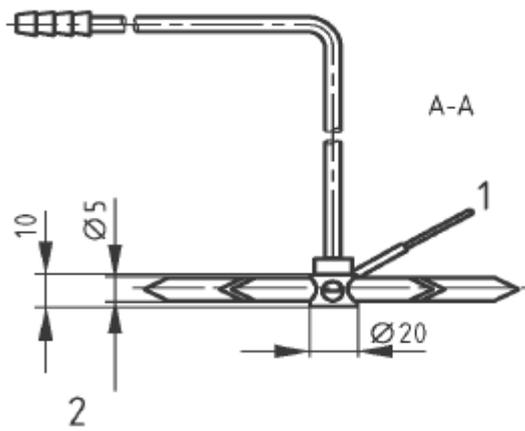

راهنما :

- 1 ترموکوپل لحیم شده به ورق مسی
- 2 سوراخ جهت نصب ورق مسی

شکل ۵- روش قرارگیری ترموکوپل برای اندازه‌گیری دماهای کف محل نصب آزمون (به زیربند ۴-۵-۵)

(مراجعه شود)

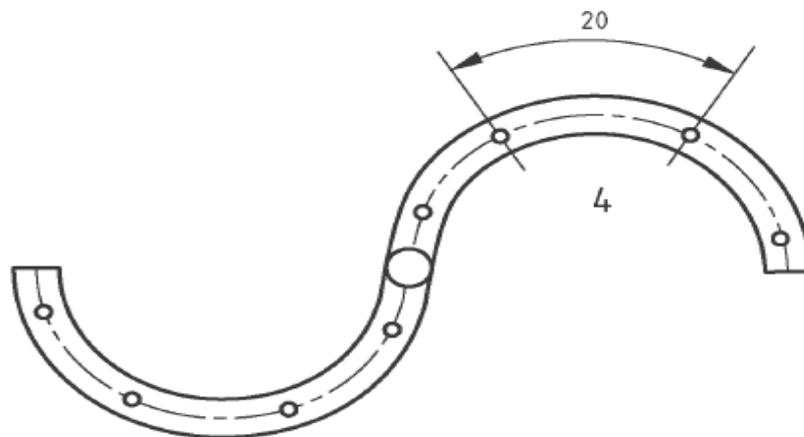
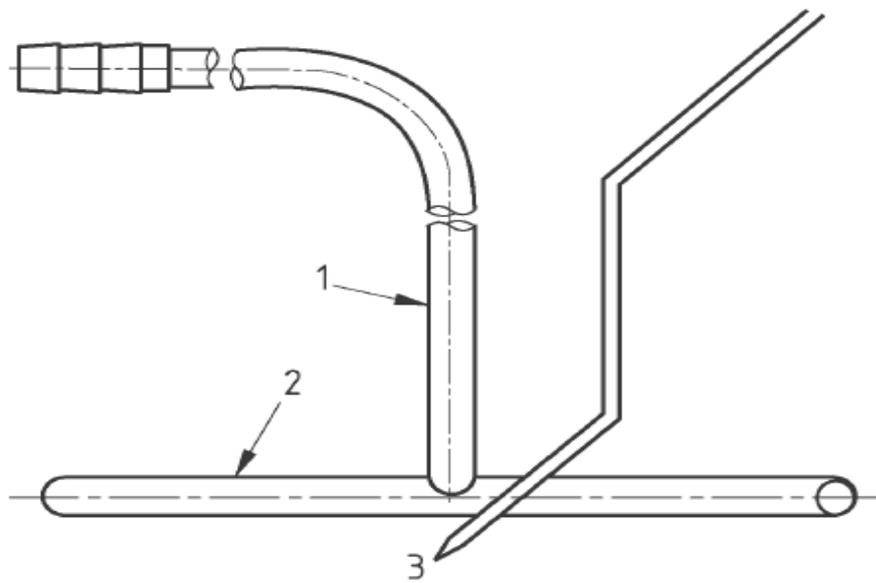

راهنما :

سوراخهایی در هر شاخه : $۸ \times \varnothing ۱$ 1

ترموکوپل 2

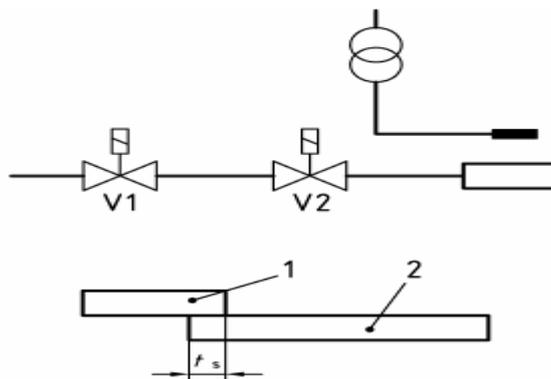
شکل ۶- پراب نمونه برداری برای قطره های دودکش بزرگ تر از قطر DN100

راهنما :

تیوب با قطر ۶ mm	1
تیوب با قطر ۴/۳ mm	2
ترموکوپل	3
۸ سوراخ به قطر ۱ mm	4

شکل ۷- پراب نمونه برداری برای قطره‌های دودکش تا قطر DN100

راهنما :

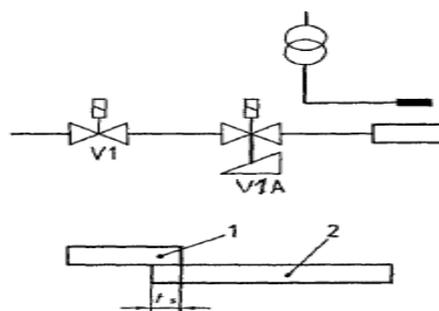
V2 و V1 شیرهای ایمنی قطع گاز اصلی

زمان ایمنی t_s

1 اشتعال

2 مشعل اصلی

شکل ۸- اشتعال مستقیم مشعل اصلی در نرخ کامل

راهنما :

V1 شیر ایمنی قطع گاز اصلی

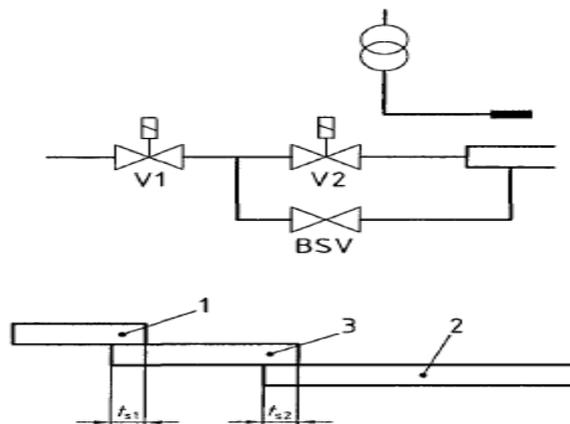
V1A شیر ایمنی قطع تدریجی گاز اصلی

زمان ایمنی t_s

1 اشتعال

2 مشعل اصلی

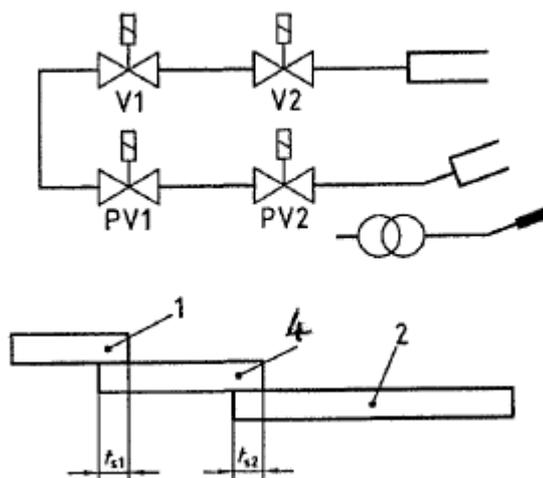
شکل ۹- اشتعال مستقیم مشعل اصلی در نرخ کاهش یافته

راهنما :

V2 و V1	شیرهای ایمنی قطع گاز اصلی
BSV	شیر ایمنی قطع تغذیه گاز راه اندازی
t_{s1}	زمان ایمنی اول
t_{s2}	زمان ایمنی دوم
1	اشتعال
2	مشعل اصلی
3	گاز راه اندازی

شکل ۱۰- اشتعال مستقیم مشعل اصلی در نرخ کاهش یافته با تغذیه گاز راه اندازی مستقل

راهنما :

V2 و V1 شیرهای ایمنی قطع گاز اصلی

PV2 و PV1 شیر ایمنی قطع شمعک

t_{s1} زمان ایمنی اول

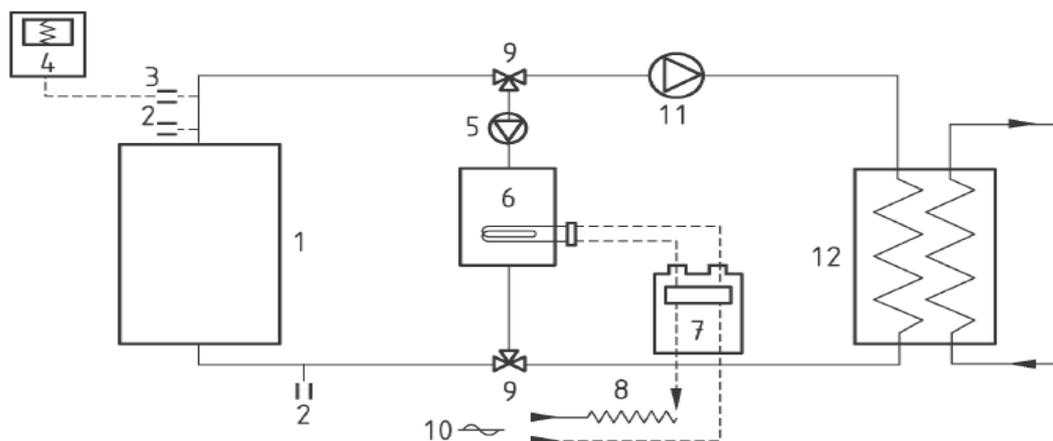
t_{s2} زمان ایمنی دوم

1 اشتعال

2 مشعل اصلی

3 شمعک

شکل ۱۱- اشتعال مشعل اصلی با شمعک مستقل

راهنما :

دیگ تحت آزمون	1
پراب‌های دما	2
ترموکوپل با اینرسی حرارتی کم	3
ثبت‌کننده	4
پمپ با نرخ گذر که اختلاف دما بین دو پراب نمونه‌برداری در بیشینه دمای آزمون بین 2°C و 4°C می‌باشد.	5
دیگ کمکی برقی	6
وسیله جهت اندازه‌گیری انرژی الکتریکی	7
تنظیم‌کننده ولتاژ	8
شیرهای ربع گردشی	9
تغذیه الکتریکی	10
پمپ اضافی (در صورت نیاز)	11
سیستم خنک‌کننده براساس تبادل گرما یا اختلاط	12

شکل ۱۲- مجموعه تجهیزات آزمون برای تعیین اتلاف حرارت دیگ زمانی که مشعل خاموش است (به

زیربند ۵-۸-۲-۳-۱-۳ مراجعه شود)

پیوست الف

(آگاهی‌دهنده)

قطرهای کانال‌های تخلیه محصولات احتراق عرضه شده به بازار در کشورهای مختلف
جدول زیر قطرهای کانال‌های تخلیه محصولات احتراق عرضه شده به بازار در کشورهای مختلف را
نشان می‌دهد:

این پیوست برای تولیدات داخلی کاربرد ندارد.

جدول الف ۱- قطرهای کانال‌های تخلیه محصولات احتراق عرضه شده به بازار (برحسب میلی‌متر)

قطرهای دودکش‌های محصولات احتراق	قطر	کد کشور
۶۰-۷۰-۸۰-۹۰-۱۰۰-۱۱۰-۱۲۰-۱۳۰-۱۴۰-۱۵۰-۱۶۰-۱۷۰-۱۸۰-۲۰۰ برای قطرهای بزرگتر هیچ استاندارد نمی‌باشد.	داخلی	AT
هیچ استاندارد وجود ندارد.		BE
۷۰-۸۰-۹۰-۱۰۰-۱۱۰-۱۲۰-۱۳۰-۱۵۰-۱۸۰-۲۰۰-۲۵۰-۳۰۰-۳۵۰-۴۰۰	خارجی	CH
۶۰-۷۰-۸۰-۹۰-۱۰۰-۱۱۰-۱۲۰-۱۳۰-۱۵۰-۱۸۰-۲۰۰-۲۵۰-۳۰۰	داخلی	DE
۵۰-۶۰-۷۰-۸۰-۹۰-۱۰۰-۱۱۰-۱۲۰-۱۳۰-۱۵۰-۱۸۰-۲۰۰-۲۵۰ برای قطرهای بزرگتر هیچ استاندارد وجود ندارد.	اسمی	DK
۸۰-۹۰-۱۰۰-۱۱۰-۱۲۰-۱۲۵-۱۳۰-۱۴۰-۱۵۰-۱۶۵-۱۷۵-۱۸۰-۲۰۰-۲۵۰-۳۰۰-۳۵۰-۴۰۰-۴۵۰-۵۰۰	داخلی	ES
۹۰-۱۰۰-۱۱۰-۱۳۰-۱۵۰-۱۸۰-۲۰۰		F1
۶۶-۸۳-۹۷-۱۱۱-۱۲۵-۱۳۹-۱۵۳-۱۶۷-۱۸۰ برای قطرهای بزرگتر هیچ استاندارد وجود ندارد.	خارجی	FR
۷۵-۱۰۱-۱۲۶-۱۵۲ برای لوله‌های فلزی ۹۲-۱۱۷-۱۴۶-۱۷۱ برای لوله‌های بتنی مسلح برای قطرهای بزرگتر هیچ استاندارد وجود ندارد	داخلی	GB
		GR
۷۵-۱۰۱-۱۲۶-۱۵۲ برای لوله‌های فلزی ۸۴-۱۰۹-۱۳۶-۱۶۲ برای لوله‌های بتنی مسلح	داخلی	IE

ادامه جدول الف ۱- قطرهای کانال‌های تخلیه محصولات احتراق عرضه شده به بازار (برحسب میلی‌متر)

قطرهای دودکش‌های محصولات احتراق	قطر	کد کشور
		IS
۵۰۰-۴۵۰-۴۰۰-۳۵۰-۳۰۰-۲۳۰-۲۰۰-۱۸۰-۱۵۰-۱۴۰-۱۳۰-۱۲۰-۱۱۰-۱۰۰-۸۰-۶۰	داخلی	IT
		LU
۵۰-۶۰-۷۰-۸۰-۹۰-۱۰۰-۱۱۰-۱۳۰-۱۵۰-۱۸۰-۲۰۰- برای قطرهای بزرگتر هیچ استاندارد وجود ندارد.	داخلی	NL
	هیچ استاندارد وجود ندارد.	NO
۱۸۰-۱۶۷-۱۵۳-۱۳۹-۱۲۵-۱۱۱-۹۷-۸۳	خارجی	PT
		SE

پیوست ب

(آگاهی‌دهنده)

روش کاربردی برای کالیبره کردن مجموعه تجهیزات آزمون برای تعیین اتلاف حرارت D_p

دیگ (۱) (به شکل ۱ یا ۲ مراجعه شود) را با یک مخزن آب با حجم کم (در حدود ۲۵۰ ml) که به خوبی عایق شده است و حاوی یک گرم‌کن غوطه‌ور الکتریکی می‌باشد، جایگزین نمایید. سیستم گردش را پر نمایید و پمپ در وضعیت تنظیم عادی آغاز به کار نماید. گرم‌کن غوطه‌وری از طریق یک ترانس متغیر پیوسته و یک اندازه‌گیر وات - ساعت به منبع تغذیه اصلی متصل می‌شود. ترانس را به گونه‌ای تنظیم کنید تا دمای آب گردش به حالت پایداری برسد (این کار ممکن است به مدت ۴ h یا بیشتر به طول انجامد). دمای محیط را یادداشت نمایید و توان حرارتی ورودی را اندازه‌گیری نمایید. مجموعه‌ای از آزمون‌ها در دماهای مختلف، اتلاف حرارتی مجموعه تجهیزات آزمون را در افزایش دماهای مختلف بالاتر از دمای محیط نشان می‌دهد.

زمانی که آزمون واقعی انجام می‌شود، دمای محیط یادداشت می‌شود و اتلاف حرارت D_p مرتبط با اختلاف دما بین محیط و دماهای میانگین مجموعه تجهیزات آزمون را می‌توان تعیین کرد.

پیوست پ

(آگاهی دهنده)

تعیین اتلاف حرارت از مجموعه تجهیزات آزمون در روش غیرمستقیم همراه با پمپ

گردشی در مجموعه تجهیزات آزمون

(به زیربند ۵-۸-۲-۳-۱-۳ مراجعه شود)

در شکل ۱۲ دیگ از مجموعه تجهیزات آزمون برداشته می‌شود و لوله‌های رفت و برگشت به طور مستقیم به هم متصل می‌شوند.

پمپ اضافی (۱۱) متوقف می‌شود و شیرهای (۹) روی مبدل بسته می‌شوند.

پمپ (۵) شروع به کار می‌نماید و به طور پیوسته در نرخ گذر آب در نظر گرفته شده کار می‌کند. مقادیر $(T-T_A)$ در حالت ثابت تحت سه شرط زیر اندازه‌گیری می‌شوند که عبارتند از:

الف- بدون سهم الکتریکی از دیگ (۶) ؛

ب- با سهم الکتریکی از دیگ (۶) ، به منظور به دست آوردن مقدار $(T-T_A) = (40 \pm 5) K$ ؛ (پ-۱)

پ- با سهم الکتریکی از دیگ (۶) ، به منظور به دست آوردن مقدار $(T-T_A) = (60 \pm 5) K$. (پ-۲)

که در آن :

T : مقدار میانگین دما می‌باشد؛ که توسط دو پراب (۲) در مسیر رفت و برگشت دیگ مورد آزمون (۱) نشان داده می‌شود؛

T_A : دمای محیط است.

این سه مقدار اندازه‌گیری شده برای تعیین منحنی سهم الکتریکی رسم شده است، که برحسب وات (W) اعلام می‌شود، و به عنوان تابعی از مقدار $(T-T_A)$ است، که برحسب کلوین (K) اعلام می‌شود.

می‌توان آن را به صورت خط مستقیم در نظر گرفت.

معادله این خط مستقیم داده شده است، که برای نرخ گذر آب در نظر گرفته شده، اتلاف حرارت و

سهم پمپ گردشی در مسیر آزمون به عنوان تابعی از $(T-T_A)$ می‌باشد.

پیوست ت

(آگاهی‌دهنده)

تعیین زمان عملکرد نرخ کامل پیش از عملکرد تدریجی

دیگ همان طور که در شکل ۱۲ نشان داده شده است نصب می‌شود. گردش آب شامل یک مسیر عایق شده همراه با یک مخزن ذخیره می‌باشد.

نصب با دست کم ۱۶ آب در هر کیلووات توان حرارتی خروجی اسمی انجام می‌شود.

مدار گاز با یک کنترلر نرخ گاز یا مانومتری برای اندازه‌گیری فشار بالادست انژکتور تجهیز می‌شود. دمای اولیه آب برای دیگ‌های معمول $(47 \pm 1)^\circ\text{C}$ و برای دیگ‌های دماپایین $(37 \pm 1)^\circ\text{C}$ می‌باشد، دیگ کار می‌کند و زمان t_1 برحسب ثانیه اندازه‌گیری می‌شود، که زمان سپری شده بین اشتعال مشعل تا لحظه‌ای است که در اثر عملکرد کنترل‌کننده‌ها یکی از شرایط زیر حاصل گردد:

- توان حرارتی ورودی به مقدار زیر می‌رسد:

$$0.37 Q_{\text{nom}} + 0.63 Q_{\text{red}} \quad (\text{ت-۱})$$

- یا، فشار در انژکتور به مقدار زیر می‌رسد:

$$\left(0.37\sqrt{P_{\text{nom}}} + 0.63\sqrt{P_{\text{red}}}\right)^2 \quad (\text{ت-۲})$$

که در آن :

Q_{nom} : توان حرارتی ورودی متناظر با نرخ کامل، برحسب کیلووات (kW) است؛

Q_{red} : توان حرارتی ورودی متناظر با نرخ کاهش یافته، برحسب کیلووات (kW) است؛

p_{nom} : فشار متناظر با نرخ کامل، برحسب میلی‌بار (mbar) است؛

p_{red} : فشار متناظر با نرخ کاهش یافته، برحسب میلی‌بار (mbar) است.

پیوست ث

(الزامی)

تعیین خصوصیات احتراق - منواکسید کربن و اکسیدهای نیتروژن

برای دیگ‌هایی با تنظیم محدوده عملکرد، آزمون‌ها در بیشینه و کمینه نرخ توان‌های حرارتی ورودی انجام می‌شود.

برای دیگ‌هایی با عملکرد تدریجی، آزمون‌ها در توان حرارتی ورودی اسمی و کمینه توان ورودی داده‌شده تنظیم می‌شود.

زمانی که دیگ به پایداری حرارتی رسید، نمونه‌ای از محصولات احتراق برداشته می‌شود.

غلظت منواکسید کربن (CO)، در محصولات احتراق خشک عاری از هوا توسط معادله زیر داده شده است:

$$CO = (CO)_M \frac{(CO_2)_N}{(CO_2)_M} \quad (\text{ث-۱})$$

که در آن :

CO : غلظت منواکسید کربن، در محصولات احتراق خشک عاری از هوا برحسب درصد است؛

$(CO_2)_N$: بیشینه غلظت دی‌اکسید کربن، در محصولات احتراق خشک عاری از هوای گاز مربوطه

برحسب درصد است؛

$(CO)_M$ و $(CO_2)_M$: غلظت‌های اندازه‌گیری شده در نمونه‌های برداشته شده در حین آزمون احتراق،

که هر دو برحسب درصد بیان می‌گردد.

غلظت‌های $(CO_2)_N$ ، برحسب درصد، برای گازهای آزمون در جدول زیر داده شده است:

جدول ث-۱- غلظت $(CO_2)_N$ محصولات احتراق

شناسه‌گذاری گاز	G۲۰	G۲۱	G۲۳	G۲۵	G۲۶	G۲۷	G۳۰	G۳۱
$(CO_2)_N$	۱۱٫۷	۱۲٫۲	۱۱٫۶	۱۱٫۵	۱۱٫۹	۱۱٫۵	۱۴٫۰	۱۳٫۷
شناسه‌گذاری گاز	G۱۱۰	G۱۲۰	G۱۳۰	G۱۴۰	G۱۴۱	G۱۵۰	G۲۳۱	G۲۷۱
$(CO_2)_N$	۷٫۶	۸٫۳۵	۱۳٫۷	۷٫۸	۷٫۹	۱۱٫۷	۱۱٫۵	۱۱٫۲

غلظت منواکسید کربن، در محصولات احتراق خشک عاری از هوا توسط معادله زیر داده شده است:

$$CO = (CO)_M \frac{21}{21 - (O_2)_M} \quad (\text{ث-۲})$$

که در آن :

$(CO)_M$ و $(O_2)_M$: غلظت‌های اکسیژن و منواکسید کربن اندازه‌گیری شده در نمونه‌های گرفته شده در

حین آزمون احتراق است، که هر دو برحسب درصد بیان می‌شوند.

استفاده از این معادله در جایی پیشنهاد می‌شود که غلظت دی‌اکسید کربن کمتر از ۲٪ است.

زمانی که دیگ در حالت پایداری حرارتی است اندازه‌گیری‌های NO_x انجام می‌شود، که با جزئیات

داده شده در CR 1404 مطابقت دارد.

شرایط مرجع برای هوای احتراق به صورت زیر است:

- دما: $20^\circ C$ ؛

- رطوبت نسبی: ۱۰ گرم آب بر کیلوگرم هوا.

اگر شرایط آزمون از این شرایط مرجع متفاوت باشد، تصحیح مقادیر NO_x ضروری خواهد بود که به صورت زیر مشخص شده است:

$$NO_{x,o} = NO_{x,m} + \frac{0.02 NO_{x,m} - 0.34}{1 - 0.02(h_m - 10)}(h_m - 10) + 0.85(20 - T_m) \quad (3-ث)$$

که در آن:

$NO_{x,0}$: مقدار NO_x تصحیح شده به شرایط مرجع می باشد که برحسب میلی گرم بر کیلووات ساعت (mg/kWh) اعلام می شود؛

$NO_{x,m}$: مقدار NO_x اندازه گیری شده در h_m و T_m بیان شده برحسب میلی گرم بر کیلووات ساعت (mg/kWh) در محدوده ۵۰ mg/kWh تا ۳۰۰ mg/kWh می باشد؛

h_m : میزان رطوبت در حین اندازه گیری $NO_{x,m}$ برحسب گرم بر کیلوگرم در محدوده ۵ g/kg تا ۱۵ g/kg می باشد؛

T_m : دمای محیط در حین اندازه گیری مقدار $NO_{x,m}$ در محدوده ۱۵ °C تا ۲۵ °C است.

پیوست ج

(الزامی)

حالتی که مشعل دمنده‌دار با استاندارد EN 676 مطابقت دارد

در این حالت فقط آزمون‌های زیر ضروری است.

- زیربند ۳-۵ نرخ‌های توان حرارتی ورودی؛
- زیربند ۱-۵-۵ محدودیت دمای تنظیم، دستگاه‌های ایمنی و کنترلی؛
- زیربند ۳-۵-۵ محدودیت دمای دیواره‌های جانبی، قسمت جلو و بالا؛
- زیربند ۴-۵-۵ محدودیت دمای کف محل نصب و پنل‌های آزمون؛
- زیربند ۳-۶-۵ بررسی عملکرد ترموستات‌های کنترل و محدودکننده‌های دمای ایمنی؛
- زیربند ۱-۷-۵ احتراق در بیشینه توان حرارتی ورودی اسمی ؛
- زیربند ۲-۷-۵ احتراق در کمینه توان حرارتی ورودی اسمی ؛
- زیربند ۳-۷-۵ احتراق در کمینه توان حرارتی ورودی تنظیم‌شده؛
- زیربند ۸-۵ بازده‌های مفید؛
- زیربند ۹-۵ چگالش؛

پیوست چ

(آگاهی دهنده)

نمادهای اصلی و اختصارات استفاده شده

جدول چ ۱-

معرفی	نماد
ارزش حرارتی خالص	H_i
چگالی	d
فشار عادی	p_n
فشار کمینه	p_{min}
فشار بیشینه	p_{max}
بیشینه فشار آب	PMS
نرخ گذر حجمی گاز تحت شرایط آزمون	V
نرخ گذر حجمی گاز تحت شرایط مرجع	V_r
نرخ گذر جرمی گاز تحت شرایط آزمون	M
نرخ گذر جرمی گاز تحت شرایط مرجع	M_r
توان حرارتی ورودی	Q
توان حرارتی ورودی اسمی	Q_n
توان خروجی مفید	P
توان حرارتی خروجی اسمی	P_n
بازده مفید	η_u
زمان ایمنی اشتعال	T_{SA}
بیشینه زمان ایمنی اشتعال	$T_{SA,max}$
زمان قطع ایمنی	T_{SE}

کتابنامه

[1] BS EN 303-3, Heating boilers-Part3: Gas-fired central heating boilers-Assembly comprising a boiler body and a forced draught burner

یادآوری - استاندارد ملی ایران شماره ۳-۲۱۱۱۹ : سال ۱۳۹۵، دیگ‌های گرمایشی - قسمت ۳: دیگ‌های گرمایش - مرکزی گازسوز - مجموعه‌ای متشکل از بدنه دیگ و مشعل دمنده‌دار با استفاده از استاندارد EN 303-3 تدوین شده است.

[2] EN88 , Pressure governors for gas appliances for inlet pressures up to 200 mbar.

[3] EN 334, Gas pressure regulators for inlet pressures up to 100 bar.